

Bērnu izglītošana saistībā ar izvairīšanos no seksuāliem pāridarījumiem

**Vecāku, kuriem ir bērni vecumā līdz 17 gadiem, aptauja
2021. gada janvāris**

Pētījuma apraksts _____ 4

Respondentu sociāli demogrāfiskais profils _____ 5

SECINĀJUMI _____ 6

GALVENIE REZULTĀTI

1. Vecāku sarunas ar bērniem _____ 11

1.1. Pārrunāšana ar bērnu, kā viņš jūtas _____ 12

1.2. Pirmā reakcija uz bērna atzišanos, ka kāds viņam nodarījis pāri _____ 13

1.3. Viedoklis, vai bērns drīkst atteikties dot buču ģimenes loceklim _____ 15

1.4. Dzimumorgānu nosaukumi sarunās ar bērniem _____ 17

1.5. Bērnu izglītošana par riskiem attiecībās ar citiem cilvēkiem un interneta vidē _____ 21

2. Riski bērnu attiecībās ar citiem cilvēkiem _____ 23

2.1. Sarunas ar bērniem par to, kā izvairīties no seksuāla pāridarījuma _____ 24

2.2. Pārrunātie temati, kā izvairīties no seksuāla pāridarījuma _____ 27

2.3. Bērna vecums, kad sāktas sarunas, kā izvairīties no seksuāla pāridarījuma _____ 28

2.4. Cik viegli runāt ar bērnu par to, kā izvairīties no seksuāla pāridarījuma _____ 30

2.5. Sarunas ar bērnu par seksuālu pāridarījumu riskiem internetā _____ 33

2.6. Riski internetā, par kuriem ir runāts ar bērnu _____ 36

2.7. Vai bērns ir redzējis pornogrāfiju _____

3. Bērnu seksuāla izmantošana	47
3.1. Nozīmīgākais, kas būtu jādara, lai bērnu seksuāla izmantošana nenotiktu	48
3.2. Vai savs bērns var kļūt par seksuālas izmantošanas upuri	49
3.3. Uzskats, ka seksuālai izmantošanai biežāk pakļauti bērni no nelabvēlīgām ģimenēm	51
3.4. Uzskats par to, kuri cilvēki biežāk veic dzimumnoziegumus pret bērniem	53
3.5. Vai vecāki zina, ka arī citi bērni var būt seksuāli pāridarītāji	56
3.6. Pirmā rīcība, bērnam atzīstot, ka pieaugušais aicinājis aiztikt dzimumorgānus	57
3.7. Darbības, kas uzskatāmas par bērnu seksuālu izmantošanu	59

PIELIKUMS

Aptaujas anketa	61
Statistiskās kļūdas novērtēšanas tabula	64

PĒTĪJUMA VEICĒJS:

Mērķa grupa: Vecāki, kuriem ir bērni vecumā līdz 17 gadiem

Aptaujas metode: Interneta aptauja (CAWI)

Respondenti: Pētījumu centra SKDS WEB paneļa dalībnieki

Ģeogrāfiskais pārklājums: Visa Latvija

Sasniegtās izlases lielums: 1034 respondenti

Aptaujas veikšanas laiks: 15.01.2021. – 17.01.2021.

RESPONDENTU SOCIĀLI DEMOGRĀFISKAIS PROFILS

VISI RESPONDENTI			
		Skaitis	Kol %
KOPĀ		1034	100,0
DZIMUMS	Vīrietis	388	37,5
	Sieviete	646	62,5
VECUMS	18–34 gadi	189	18,3
	35–44 gadi	620	60,0
	45–72 gadi	225	21,8
ĢIMENES STĀVOKLIS	Precējies(-usies) vai dzīvo ar partneri	911	88,1
	Šķīries(-usies) vai nedzīvo kopā ar vīru/sievu	62	6,0
	Neprecējies(-usies)	55	5,3
	Atraitnis(-e)	6	0,6
SARUNVALODA ĢIMENĒ	Latviešu	832	80,5
	Krievu	195	18,9
	Cita	7	0,7
IZGLĪTĪBA	Pamatizglītība	31	3,0
	Vidējā, vidējā profesionālā	305	29,5
	Augstākā	698	67,5
PAMATNODARBOŠANĀS	Augstākā vai vidējā līmeņa vadītājs(-a)	165	16,0
	Speciālists(-e), ierēdnis(-e), nestrādā fizisku darbu	430	41,6
	Strādnieks(-ce), strādā fizisku darbu	164	15,9
	Ir savs uzņēmums, individuālais darbs	87	8,4
	Pensionārs(-e)	11	1,1
	Skolnieks(-ce), students(-e)	9	0,9
	Mājsaimniece(-ks), bērna kopšanas atvaļinājums	118	11,4
	Bezdarbnieks(-ce)	50	4,8
MĒNEŠA VIDĒJIE IENĀKUMI UZ VIENU CILVĒKU ĢIMENĒ (KVINTILES)	Zemi (250 EUR un mazāk)	149	14,4
	Vidēji zemi (251–400 EUR)	172	16,6
	Vidēji (401–500 EUR)	112	10,8
	Vidēji augsti (501–770 EUR)	132	12,8
	Augsti (771 EUR un vairāk)	138	13,3
	Grūti pateikt	331	32,0

VISI RESPONDENTI			
		Skaitis	Kol %
KOPĀ		1034	100,0
CILVĒKU SKAITS MĀJSAIMNIECĪBĀ	Divi	38	3,7
	Trīs	291	28,1
	Četri un vairāk	705	68,2
REĢIONS	Rīga	376	36,4
	Vidzeme	319	30,9
	Kurzeme	142	13,7
	Zemgale	123	11,9
	Latgale	74	7,2
APDZĪVOTĀS VIETAS TIPS	Rīga	376	36,4
	Cita pilsēta	404	39,1
	Lauki	254	24,6
VAI IR BĒRNI LĪDZ 17 GADIEM, AR KURIEM DZĪVO KOPĀ	Jā, viens	397	38,4
	Jā, vairāki	637	61,6
BĒRNA VECUMS	Līdz 2 gadiem	77	7,4
	3-6 gadi	169	16,3
	7-10 gadi	219	21,2
	11-14 gadi	331	32,0
	15-17 gadi	238	23,0

Bāze: visi respondenti

SECINĀJUMI

SECINĀJUMI (1)

1. VECĀKU SARUNAS AR BĒRNIEM

- ✓ Saskaņā ar vecāku, kuriem ir bērni vecumā līdz 17 gadiem, aptaujas rezultātiem **gandrīz visi vecāki (97%)** ikdienā ar savu bērnu pārrunā, kā bērns jūtas. 53% respondentu to dara bieži, 35% — dažkārt, bet 9% — reti.
- ✓ Situācijā, ja bērns atnāktu un teiktu, ka kāds viņam ir nodarījis pāri, **vecāki visbiežāk mēģinātu pārliecināties, vai pāridarījums patiešām noticis** (to norādījuši 53% aptaujāto vecāku). Tāpat vecāki ir norādījuši, ka viņi pažēlotu bērnu (41%), paslavētu bērnu, ka viņš padalās ar vecākiem (38%), un vērstos pret pāridarītāju, lai tas vairāk neatkārtotos (26%). Citi atbilstoši varianti minēti salīdzinoši retāk.
- ✓ **Pārliecinoši lielākā daļa aptaujāto vecāku (94%) uzskata, ka bērns drīkst atteikties dot buču ģimenes locekļiem** (81% vecāku uzskata, ka to drīkst darīt bez jebkādiem paskaidrojumiem, 13% — drīkst, ja bērns spēj paskaidrot iemeslu).
- ✓ Vecāki, sarunās ar bērniem, **sieviešu dzimumorgānus visbiežāk sauc par čuru, čuriņu, čurājamo, čureni vai čuruku (14%), bet vīriešu dzimumorgānus visbiežāk sauc par krānu vai krāniņu (28%)**. Tomēr 44% vecāku atzina, ka ar bērniem par sieviešu dzimumorgāniem nerunā. Par vīriešu dzimumorgāniem ar saviem bērniem nerunā 38% aptaujāto vecāku.
- ✓ **Pārliecinoši lielākā daļa aptaujāto vecāku (90%) norāda, ka bērnus vajadzētu izglītēt par riskiem attiecībā ar citiem cilvēkiem un interneta vidē, jo informācija bērniem drīzāk palīdz atpazīt riskantas situācijas.**

2. RISKI BĒRNU ATTIECĪBĀS AR CITIEM CILVĒKIEM

- ✓ **Gandrīz puse no visiem aptaujātajiem vecākiem (48%), kuru vecākajam bērnam ir vismaz 5 gadi, ir runājuši ar saviem bērniem par to, kā izvairīties no seksuāla pāridarījuma.** To nav darījuši 39% respondentu. Novērojams, ka respondenti no Rīgas, sievietes un gados vecāko bērnu vecāki biežāk ar bērniem pārrunā, kā izvairīties no seksuāla pāridarījuma. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu pētījumiem*, var novērot, ka respondentu īpatsvars, kuri ar saviem bērniem pārrunā to, kā izvairīties no seksuāla pāridarījuma, samazinās (no 61% 2015. gadā līdz 41% 2021. gadā). **Visbiežāk vecāki pārrunā to, ka jāuzmanās saskarsmē ar svešiniekiem (90%) un kā un kur griezties pēc palīdzības (59%). Gandrīz puse no visiem respondentiem (49%) par šo tematu ar saviem bērniem sāk runāt līdz 8 gadu vecumam.** Salīdzinot ar iepriekšējo gadu pētījumiem, ir pieaudzis to respondentu īpatsvars, kas šo tematu ar saviem bērniem pārrunā līdz 6 gadu vecumam. Gandrīz 2/3 respondentu (64%) atzīst, ka **runāt par šo tematu ar saviem bērniem ir bijis kopumā viegli** (drīzāk viegli — 48%, ļoti viegli — 16%).

SECINĀJUMI (2)

- ✓ **Gandrīz puse no visiem aptaujātajiem vecākiem (47%), kuru vecākajam bērnam ir vismaz 5 gadi, ir runājuši ar saviem bērniem par seksuālu pāridarījumu riskiem internetā.** To nav darījuši 46% respondentu. Novērojams, ka ģimenē krieviski runājošie respondenti retāk ar bērnu runā par seksuāla pāridarījuma riskiem internetā nekā latviski ģimenē runājošie respondenti. Biežāk par šo runā arī gados vecāko bērnu vecāki. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu pētījumiem, var novērot, ka respondentu īpatsvars, kuri ar saviem bērniem pārrunā seksuālu pāridarījuma riskus internetā, samazinās (no 46% 2017. gadā līdz 34% 2021. gadā). **Visbiežāk vecāki ar bērniem ir runājuši par nepazīstamiem pieaugušajiem, kuri aicina «draudzēties» internetā (93%), savu bilžu vai video sūtīšanas riskiem (90%) un par nepazīstamiem bērniem, kuri aicina «draudzēties» internetā (85%).** Liela daļa respondentu ir runājuši arī par iespējamiem draudiem un šantāžu ar mērķi izspiest naudu vai intīmus attēlus (71%), par seksuāla rakstura sarakstēm (63%) un par riskiem, demonstrējot seksuālas darbības internetā (61%). Salīdzinot ar 2017. gada datiem, ir ievērojami samazinājies to respondentu īpatsvars, kuri ar saviem bērniem ir runājuši par iespējamiem draudiem un šantāžu ar mērķi izspiest naudu vai intīmus attēlus, seksuāla rakstura sarakstēm un riskiem, demonstrējot seksuālas darbības internetā.
- ✓ **10% no aptaujātajiem vecākiem, kuru vecākajam bērnam ir vismaz 5 gadi, zina, ka viņu bērns ir redzējis pornogrāfiju.** 37% respondentu pieļauj, ka viņu bērns ir redzējis pornogrāfiju, bet 1/3 respondentu (33%) uzskata, ka viņu bērns to nav redzējis. Novērojams, ka vīrieši un gados vecāku bērnu vecāki biežāk norāda, ka bērns ir redzējis pornogrāfiju. **Visbiežāk, kad vecāki uzzināja, ka bērns ir redzējis pornogrāfiju, ir paskaidrojuši bērnam, kas ir pornogrāfija un kādus riskus tā rada (71%).**
- ✓ **Lielākā daļa vecāku (52%) uzskata, ka ir pieejams pietiekams daudzums informācijas par tēmām, kas būtu jāpārrunā ar bērnu, lai pasargātu viņu no seksuāla rakstura apdraudējumiem.** Salīdzinot ar 2017. gada datiem, ir samazinājies to respondentu īpatsvars, kuri uzskata, ka nav pieejamas pietiekami plašas informācijas.
- ✓ **Aptuveni 1/3 respondentu (36%) aptaujāto vecāku ir dzirdējuši par Džimbas drošības programmu (18% respondentu ir tikai dzirdējuši par to, tikpat liels respondentu īpatsvars (18%) ir norādījis, ka viņu bērns ir apmeklējis Džimbas nodarbības).** Tomēr **lielākā daļa respondentu (60%) nezina Džimbas drošības programmu (48% nebija par to dzirdējuši, bet izpētīs, 12% tas nemaz neinteresē).** Sievietes, ģimenē latviski runājoši, vairāku bērnu un gados vecāku bērnu vecāki biežāk norāda, ka zina, kas ir Džimbas drošības programma. Salīdzinot ar 2017. gada datiem, ir pieaudzis to respondentu īpatsvars, kuru bērni ir apmeklējuši Džimbas nodarbības.

3. BĒRNU SEKSUĀLA IZMANTOŠANA

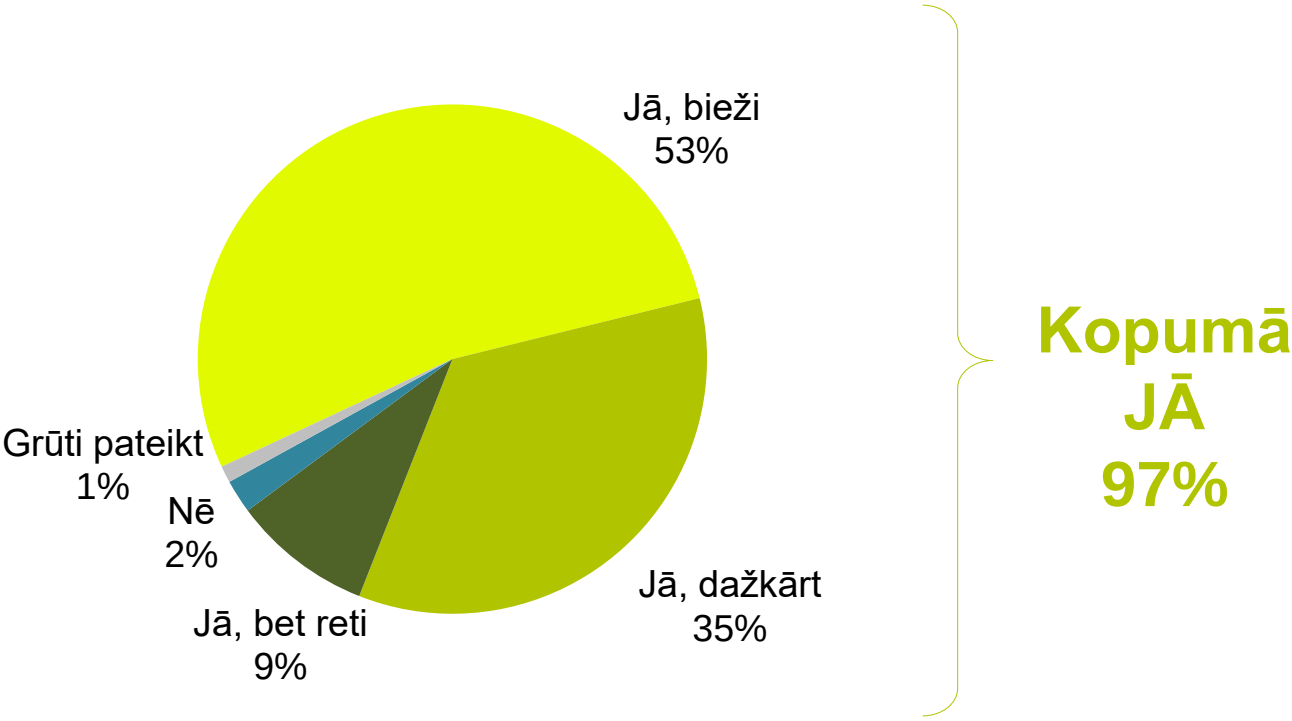
- ✓ Aptaujātie vecāki par nozīmīgāko, kas būtu jādara, lai bērnu seksuāla izmantošana nenotiktu, min to, ka bērniem skolā jā māca atpazīt nedrošas situācijas un izvairīties no tām (77%), vecākiem vairāk jāskaidro bērniem dažādi riski (77%) un pieaugušajiem jāiedrošina bērnus nebaidīties runāt par piedzīvotiem pāridarījumiem (76%). Lielākā daļa respondentu norāda arī to, ka vecākiem jā rāda bērnam veselīgu, drošu attiecību piemērs (64%) un ka aktīvi jāstrādā pie pāridarītāju atklāšanas un sodīšanas (54%).
- ✓ 45% respondentu uzskata, ka viņu bērns nevar kļūt par seksuālas izmantošanas upuri (drīzāk nevar – 36%, noteikti nevar – 9%). Tomēr aptuveni 1/5 respondentu (22%) uzskata, ka viņu bērns var kļūt par seksuālas izmantošanas upuri (drīzāk var – 17%, noteikti var – 5%).
- ✓ Aptuveni puse no visiem respondentiem (49%) kopumā piekrīt, ka seksuālai izmantošanai biežāk tiek pakļauti bērni no nelabvēlīgām ģimenēm (drīzāk piekrīt – 40%, pilnībā piekrīt – 9%). Šim apgalvojumam nepiekrīt 30% aptaujāto vecāku (drīzāk nepiekrīt – 21%, pilnībā nepiekrīt – 9%). Vīrieši, ģimenē krieviski runājošie, kā arī respondenti no Rīgas un Latgales biežāk kopumā piekrīt, ka seksuālai izmantošanai biežāk pakļauti bērni no nelabvēlīgām ģimenēm.
- ✓ Nedaudz vairāk kā puse no visiem aptaujātajiem vecākiem (55%) uzskata, ka biežāk dzimumnoziegumus pret bērniem veic bērnam pazīstami cilvēki. 1/5 respondentu (22%) uzskata, ka šādus noziegumus biežāk veic svešinieki. Sievietes, gados jaunāki, ģimenē latviski runājošie, kā arī gados jaunāku bērnu vecāki biežāk uzskata, ka dzimumnoziegumus pret bērniem biežāk veic bērnam pazīstami cilvēki. Salīdzinot ar 2017. gada datiem, ir būtiski samazinājies to respondentu īpatsvars, kuri uzskata, ka dzimumnoziegumus pret bērniem biežāk veic svešinieki.
- ✓ Lielākā daļa aptaujāto vecāku (84%) zina, ka arī citi bērni var būt seksuāli pāridarītāji.
- ✓ Visbiežāk pirmā rīcība, ja bērns atklātu, ka kāds pazīstams pieaugušais aicinājis bērnu aiztikt savus dzimumorgānus, būtu zvanišana policijai (35%), runāšana ar šo pieaugušo, lai noskaidrotu situāciju (26%) un konsultēšanās pa uzticības tālruni 116111 (15%).
- ✓ Lielākā daļa aptaujāto vecāku par bērnu seksuālu izmantošanu uzskata pieskārienus bērna ķermenim, otram gūstot seksuālu apmierinājumu (95%), izvarošanu (94%), un situāciju, kad pieaugušais lūdz bērnam atsūtīt viņa kailfoto (91%). Par bērnu seksuālu izmantošanu lielākā daļa aptaujāto vecāku uzskata arī bērna vērošanu, viņam izģērbjoties, ar mērķi gūt uzbudinājumu (87%), pornogrāfisku materiālu rādīšanu bērnam (85%), un situāciju, kad bērni pārsūta vienaudzim cita bērna kailfoto (74%).

GALVENIE REZULTĀTI

1. VECĀKU SARUNAS AR BĒRNIEM

1.1. PĀRRUNĀŠANA AR BĒRNU, KĀ VIŅŠ JŪTAS

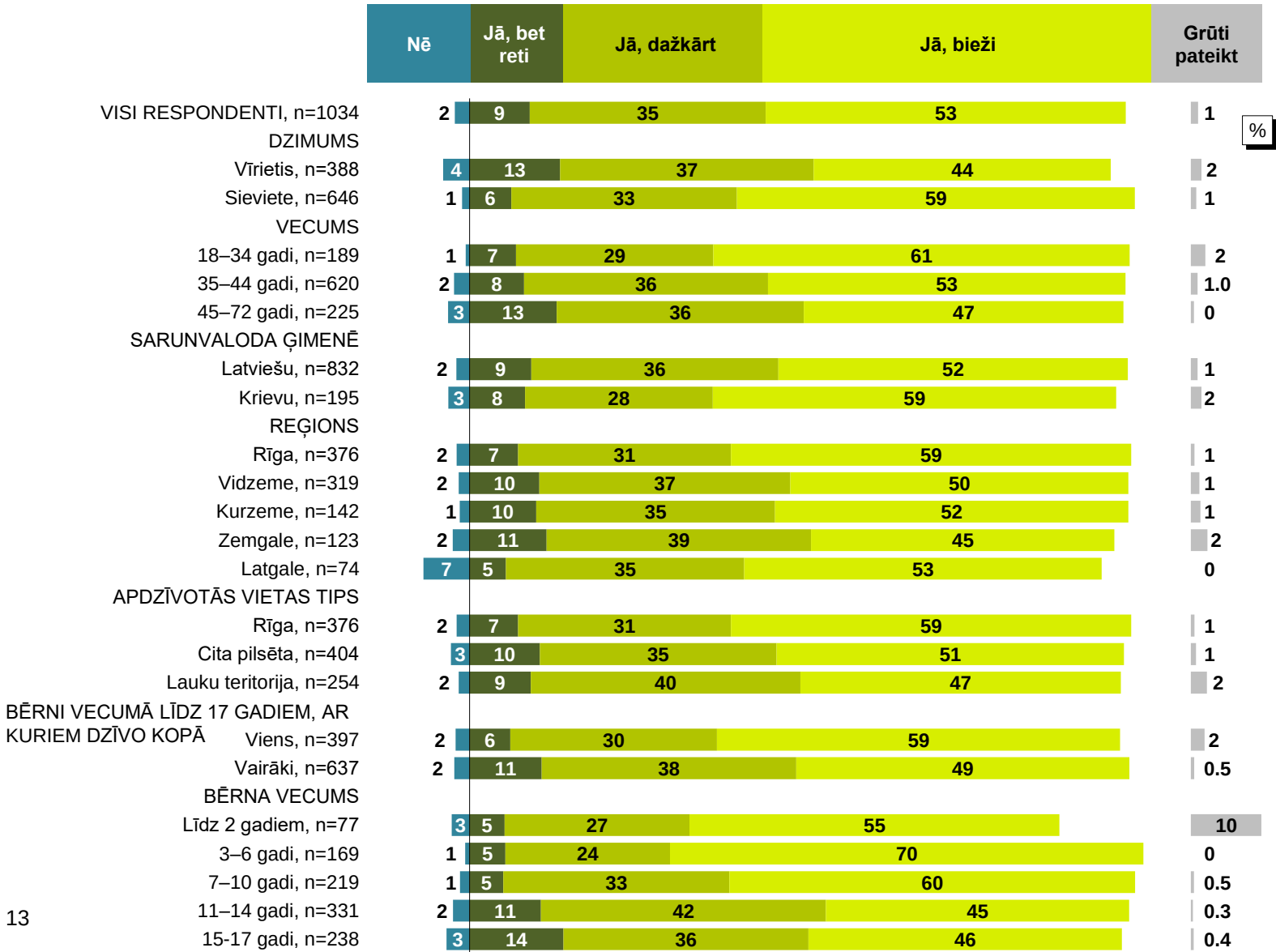
«A1. Vai Jūs ikdienā pārrunājat ar bērnu to, kā viņš jūtas?»

Bāze: visi respondenti, n=1034

1.1. PĀRRUNĀŠANA AR BĒRNU, KĀ VIŅŠ JŪTAS

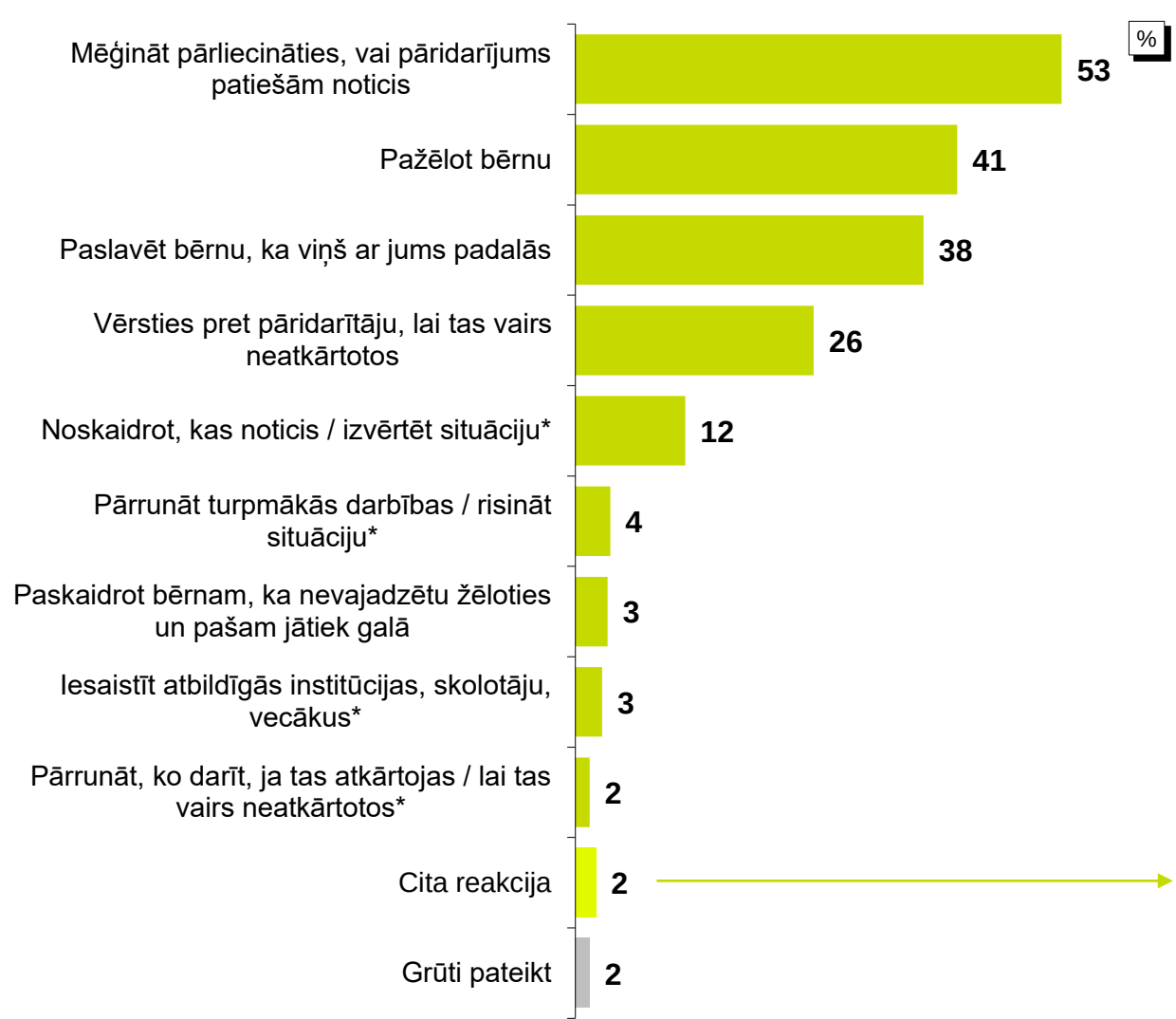
«A1. Vai Jūs ikdienā pārrunājat ar bērnu to, kā viņš jūtas?»

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

1.2. PIRMĀ REAKCIJA UZ BĒRNA ATZĪŠANOS, KA KĀDS VIŅAM NODARĪJIS PĀRI

«A2. Iedomājieties situāciju, ka Jūsu bērns atnāk pie Jums un saka, ka kāds viņam nodarījis pāri. Kāda būtu Jūsu pirmā reakcija?»

Atbildes «Cita reakcija» atšifrējums:

minēts sešas reizes:
nomierināt bērnu, likt viņam justies drošībā;

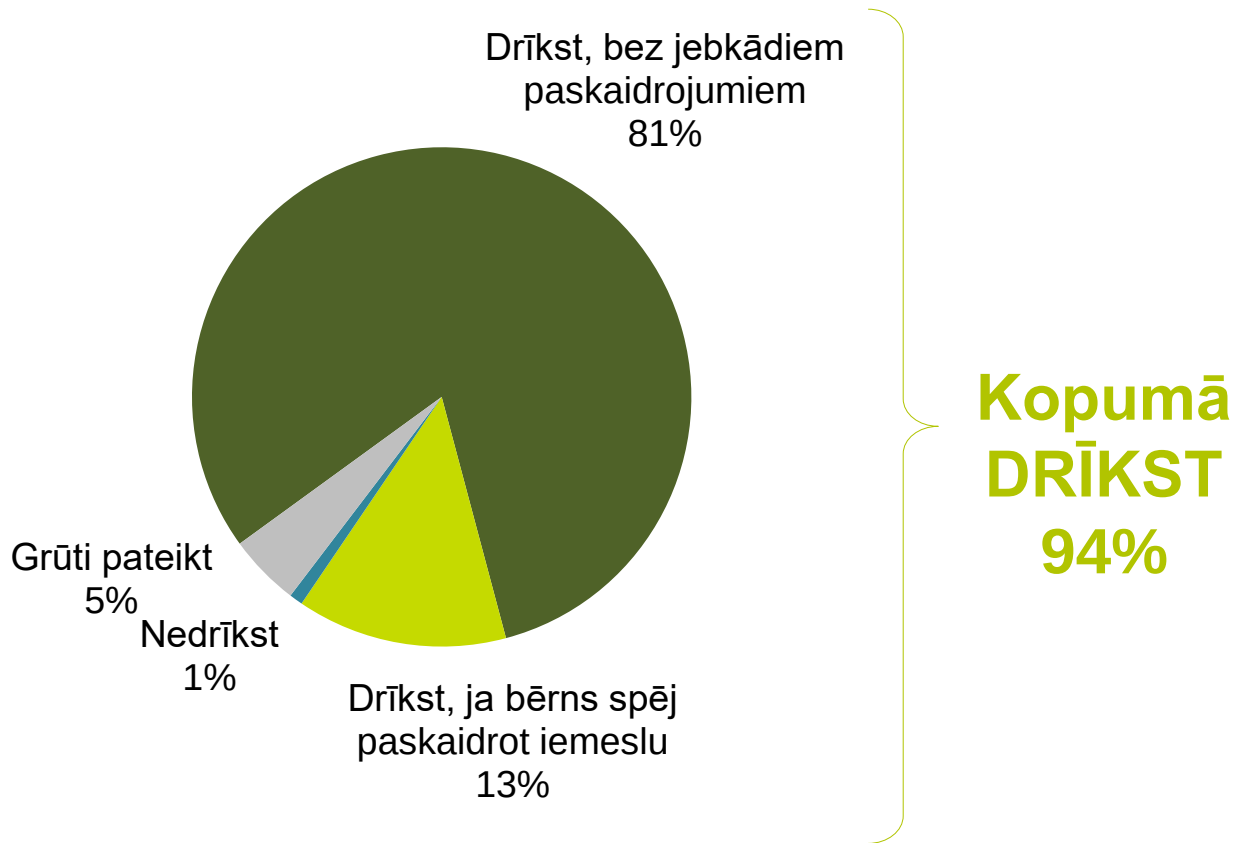
minēts divas reizes:
atkarīgs no situācijas;
pārbaudītu, vai nepieciešama medicīniskā palīdzība;
pārrunātu ar bērnu, kas lika pāridarītājam tā rīkoties;

minēts vienu reizi:
aizstāvēt bērnu;
bērnam ir smaga autismā forma, es vienmēr esmu ar viņu un pasargāju viņu no šādām situācijām;
iekarstu, bet būtu bērnu pusē;
iemācīt aizstāvēt sevi;
izskaidrotu vissvarīgāko, ka bērns nav slikts (bieži vien bērns domā, ka viņš ir slikts, jo viņi nolēma viņu aizvainot);
izstāstītu ka tas, kas viņam nodarīja pāri, rīkojās ļoti nejauki un nepareizi, un tā nevajadzētu darīt;
manam bērnam būtu grūti nodarīt pāri;
nekad nav žēlojusies;
pajautāt par viņa emocijām, jūtām;
paskaidrotu bērnam, ka otrs noteikti jūtas nelaimīgs vai vīlies kādā un tādējādi uzlabo pašsajūtu, darot pāri citiem;
pateikt, lai iesit pāridarītājam.

Bāze: visi respondenti, n=1034
Vairākatbilžu jautājums (% summa > 100)
*Atbilžu variants sākotnēji tika norādīts pie atbilžu varianta «Cita reakcija»

1.3. VIEDOKLIS, VAI BĒRNS DRĪKST ATTEIKTIES DOT BUČU ĢIMENES LOCEKLIM

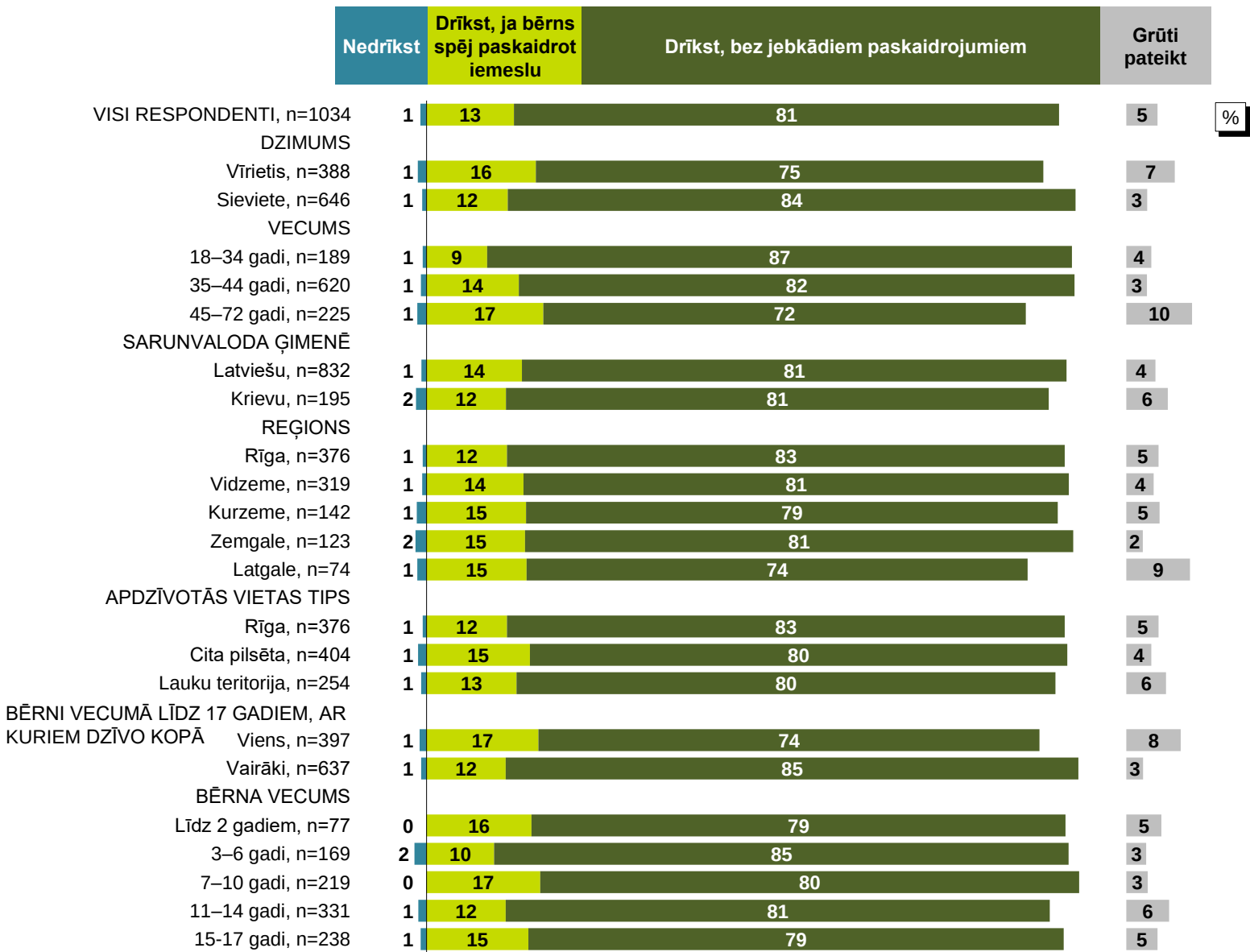
«A3. Vai uzskatāt, ka bērns drīkst atteikties dot buču ģimenes loceklim?»

Bāze: visi respondenti, n=1034

1.3. VIEDOKLIS, VAI BĒRNS DRĪKST ATTEIKTIES DOT BUČU ĢIMENES LOCEKLIM

«A3. Vai uzskatāt, ka bērns drīkst atteikties dot buču ģimenes loceklim?»

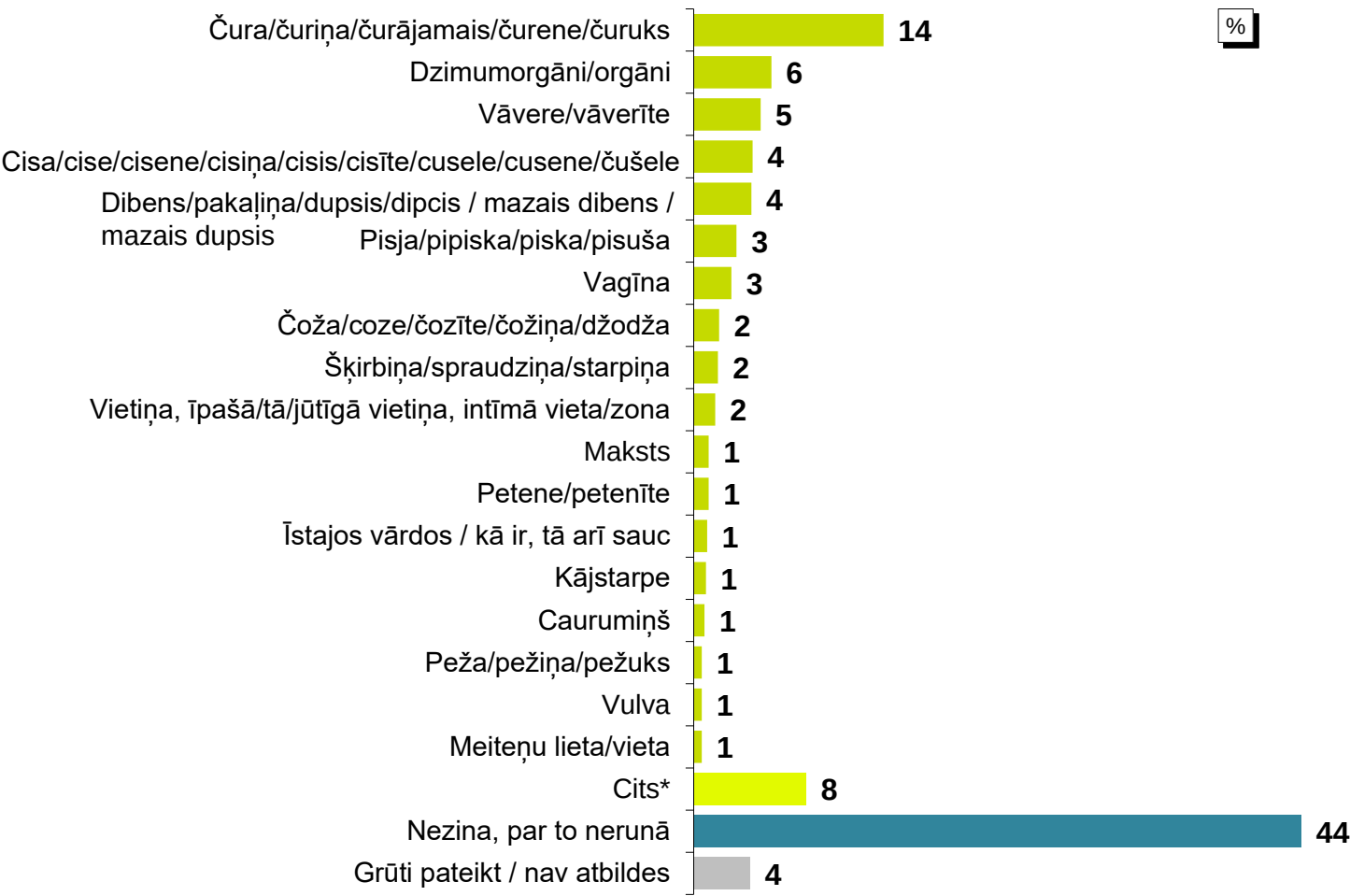

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

1.4. DZIMUMORGĀNU NOSAUKUMI SARUNĀS AR BĒRNIEM

«A4. Kā Jūs sarunās ar bērniem saucat vīriešu un sieviešu dzimumorgānus?»

Sieviešu dzimumorgānus sauc par...

Bāze: visi respondenti, n=1034

Atvērtais jautājums (% summa > 100)

*Citas atbildes, kas nepārsniedz 1% minēšanas biežumu, atspoguļotas 16. lapā

1.4. DZIMUMORGĀNU NOSAUKUMI SARUNĀS AR BĒRNIEM

«A4. Kā Jūs sarunās ar bērniem saucat vīriešu un sieviešu dzimumorgānus?»

Sieviešu dzimumorgānus sauc par...

Atbildes, ko snieguši mazāk nekā 1% respondentu

Citas atbildes	Skaitis	%
Dzemde	0,5	5
Kaunuma lūpas	0,5	5
Dažādi (nav precizēts)	0,4	4
Priekša/priekšīņa	0,4	4
Čoča/čočiņa	0,3	3
Čužiņa/čužiks	0,3	3
Dāma/sieviete/meitene	0,3	3
Pīzda/pīzdiņa	0,3	3
Priekšējais dupsis/dibens	0,3	3
Starpene	0,3	3
Cici/sisi	0,2	2
Kafijas pupiņa / pupiņa	0,2	2
Klitors	0,2	2
Mindža/mindziņa	0,2	2
Olnīcas	0,2	2
Plika	0,2	2
Popa	0,2	2
Saka, ka meitenēm nav krāniņa / vieta, kur jābūt krāniņam	0,2	2

Citas atbildes	Skaitis	%
Buliņš	1	0,1
Cekele	1	0,1
Cjapce	1	0,1
Čāčiņa	1	0,1
Čāpa	1	0,1
Čokste	1	0,1
Čopiņa	1	0,1
Čučiņa	1	0,1
Čurdupsis	1	0,1
Čūčuks	1	0,1
Draudzene	1	0,1
Dzindze	1	0,1
Iekšiņa	1	0,1
Kaunums	1	0,1
Kiska	1	0,1
Kukaža	1	0,1
Kūsiņa	1	0,1
Lejas daļa	1	0,1
Lūpiņas	1	0,1
Mammai arī	1	0,1

Citas atbildes	Skaitis	%
Mazmāsiņa	1	0,1
Olvadi	1	0,1
Pačiņa	1	0,1
Pelmenis	1	0,1
Persiks	1	0,1
Pičiņa	1	0,1
Pipi	1	0,1
Pīce	1	0,1
Pukīte	1	0,1
Pupsis	1	0,1
Pūcīte	1	0,1
Sieviešu pincītis	1	0,1
Spalviņas	1	0,1
Suse	1	0,1
Svētumiņš	1	0,1
Tev tur	1	0,1
Tuta	1	0,1
Upe	1	0,1
Ūdele	1	0,1
Zuze	1	0,1

1.4. DZIMUMORGĀNU NOSAUKUMI SARUNĀS AR BĒRNIEM

«A4. Kā Jūs sarunās ar bērniem saucat vīriešu un sieviešu dzimumorgānus?»

Vīriešu dzimumorgānus sauc par...

Bāze: visi respondenti, n=1034

Atvērtais jautājums (% summa > 100)

*Citas atbildes, kas nepārsniedz 1% minēšanas biežumu, atspoguļotas 18. lapā

1.4. DZIMUMORGĀNU NOSAUKUMI SARUNĀS AR BĒRNIEM

«A4. Kā Jūs sarunās ar bērniem saucat vīriešu un sieviešu dzimumorgānus?»

Vīriešu dzimumorgānus sauc par...

Atbildes, ko snieguši mazāk nekā 1% respondentu

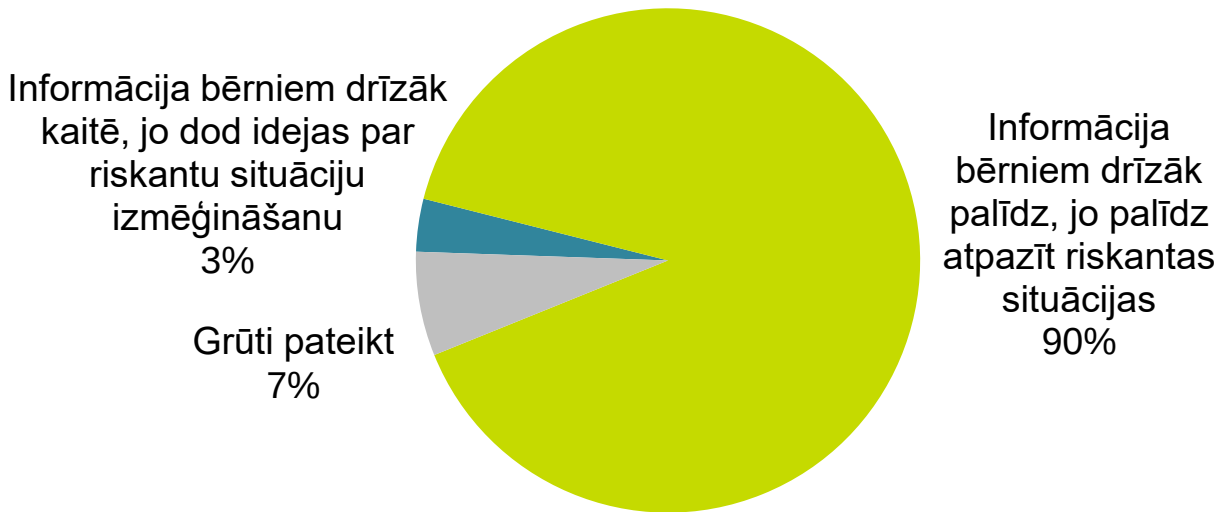
Citas atbildes	Skaitis	%
Čibriks	5	0,5
Dažādi (nav precizēts)	5	0,5
Sēklinieki	4	0,4
Burkāns/burkāniņš	3	0,3
Debesu zvani / zvani	3	0,3
Dzindzis/dzindzītis/dzindziks	3	0,3
Intīmā vieta/zona	3	0,3
Pipele/pipelīte	3	0,3
Puišu lieta/vieta	3	0,3
Daikts	2	0,2
Dandālis	2	0,2
Desa/desiņa	2	0,2
Dingdongs	2	0,2
Draugs/draudziņš	2	0,2
Krancis/krancītis	2	0,2
Manta	2	0,2
Picītis	2	0,2
Puisis/vīrietis	2	0,2

Citas atbildes	Skaitis	%
Villijs	2	0,2
Zicele/zicelīte	2	0,2
Bibis	1	0,1
Biīte	1	0,1
Bumbas	1	0,1
Cicis	1	0,1
Dandriks	1	0,1
Diks	1	0,1
Dildo	1	0,1
Džonis	1	0,1
Faloss	1	0,1
Incis	1	0,1
Īpašā vietīņa	1	0,1
Kikele	1	0,1
Kikuns	1	0,1
Kunina	1	0,1
Lipucis	1	0,1
Ļipa	1	0,1

Citas atbildes	Skaitis	%
Mantība	1	0,1
Metamais	1	0,1
Pičuks	1	0,1
Pinka	1	0,1
Popa	1	0,1
Populka	1	0,1
Puišu kukaža	1	0,1
Pušečka	1	0,1
Rags	1	0,1
Rozīte	1	0,1
Sardele	1	0,1
Tingālis	1	0,1
Tuta	1	0,1
Upe	1	0,1
Vienacainā čūska	1	0,1
Zilonītis	1	0,1
Zīmulītis	1	0,1
Zutis	1	0,1

1.5. BĒRNU IZGLĪTOŠANA PAR RISKIEM ATTIECĪBĀS AR CITIEM CILVĒKIEM UN INTERNETA VIDĒ

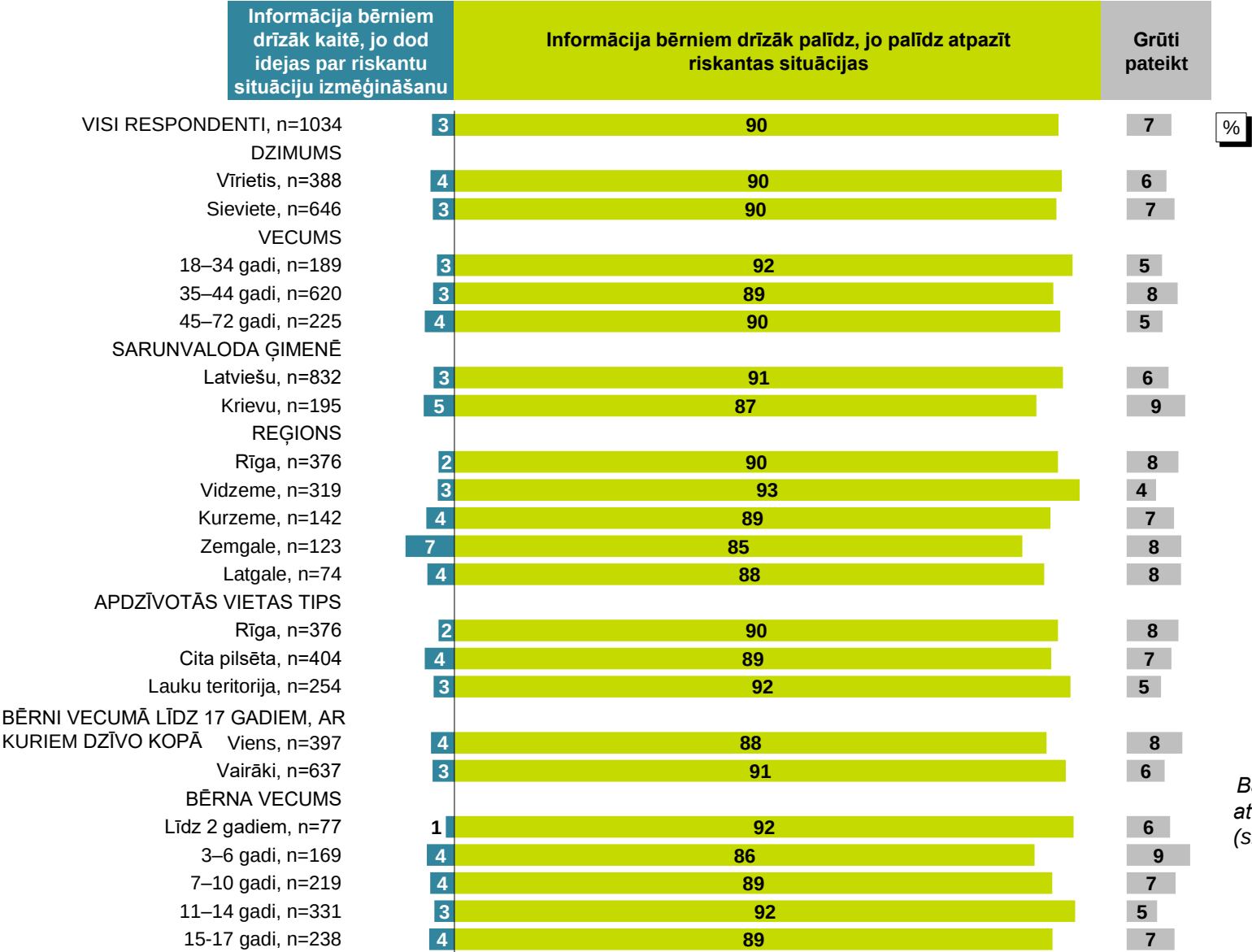
«A5. Vai bērnus vajadzētu izglītēt par riskiem attiecībā ar citiem cilvēkiem un interneta vidē?»

Bāze: visi respondenti, n=1034

1.5. BĒRNU IZGLĪTOŠANA PAR RISKIEM ATTIECĪBĀS AR CITIEM CILVĒKIEM UN INTERNETA VIDĒ

«A5. Vai bērnus vajadzētu izglītēt par riskiem attiecībā ar citiem cilvēkiem un interneta vidē?»

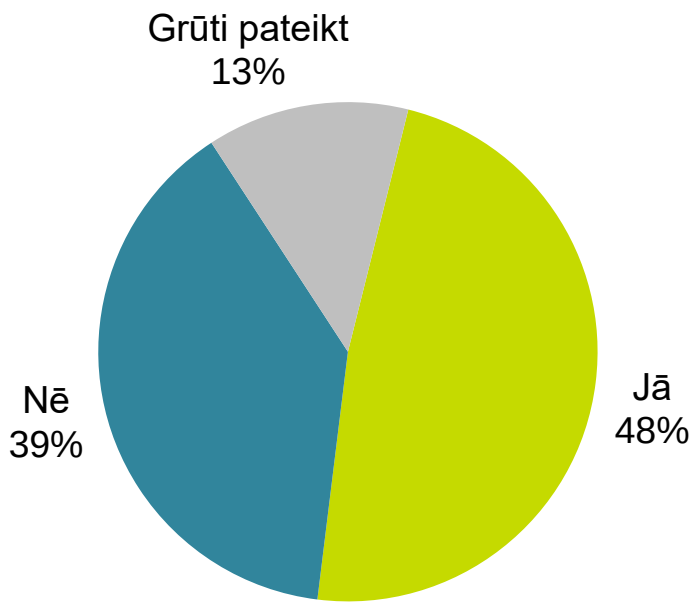

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

2. RISKI BĒRNU ATTIECĪBĀS AR CITIEM CILVĒKIEM

2.1. SARUNAS AR BĒRNIEM PAR TO, KĀ IZVAIRĪTIES NO SEKSUĀLA PĀRIDARĪJUMA

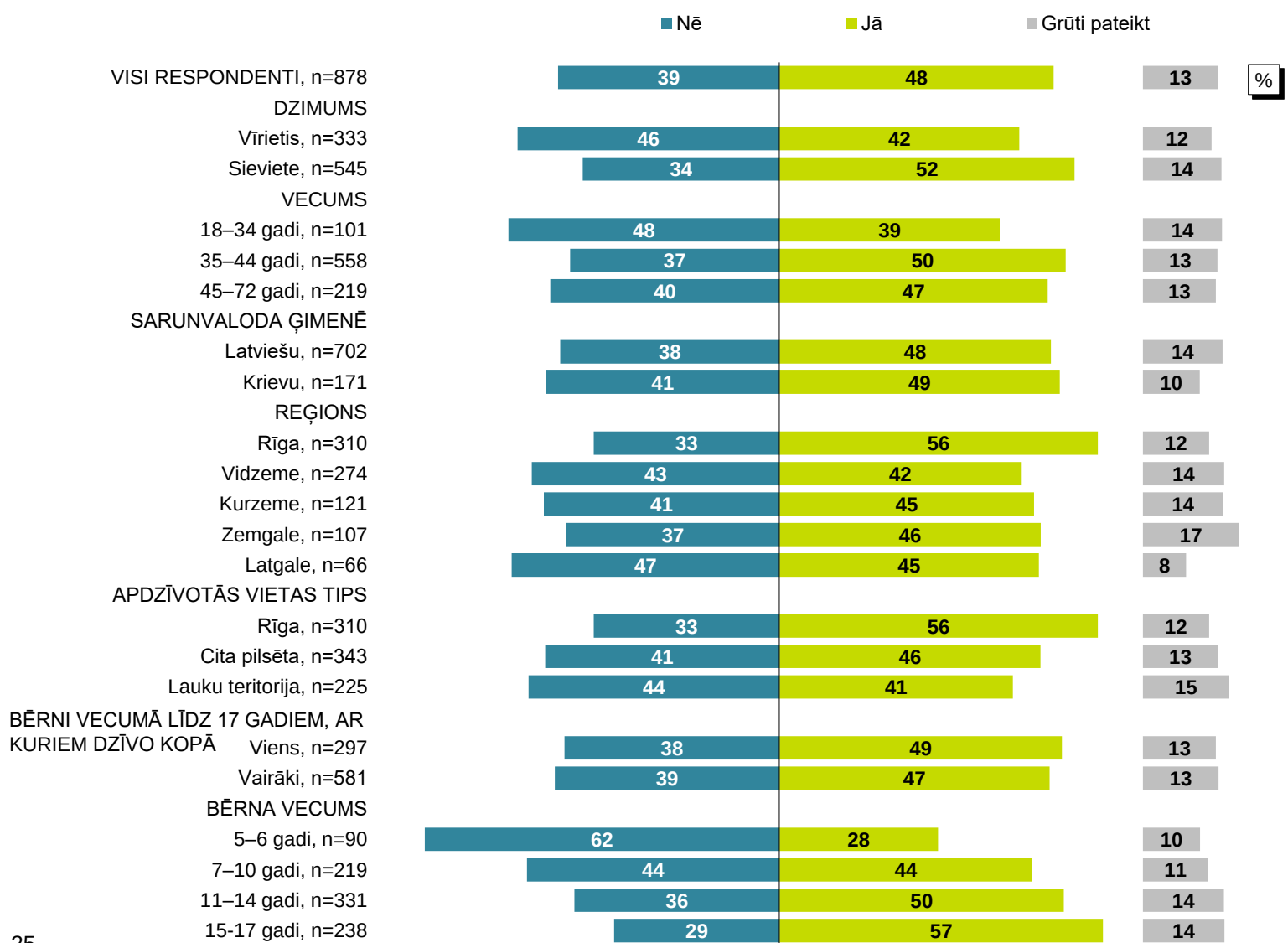
«A6. Vai Jūs esat runājuši ar saviem bērniem par to, kā izvairīties no seksuāla pāridarījuma?»

Bāze: respondenti, kuru vecākajam bērnam ir vismaz 5 gadi, n=878

2.1. SARUNAS AR BĒRNIEM PAR TO, KĀ IZVAIRĪTIES NO SEKSUĀLA PĀRIDARĪJUMA

«A6. Vai Jūs esat runājuši ar saviem bērniem par to, kā izvairīties no seksuāla pāridarījuma?»

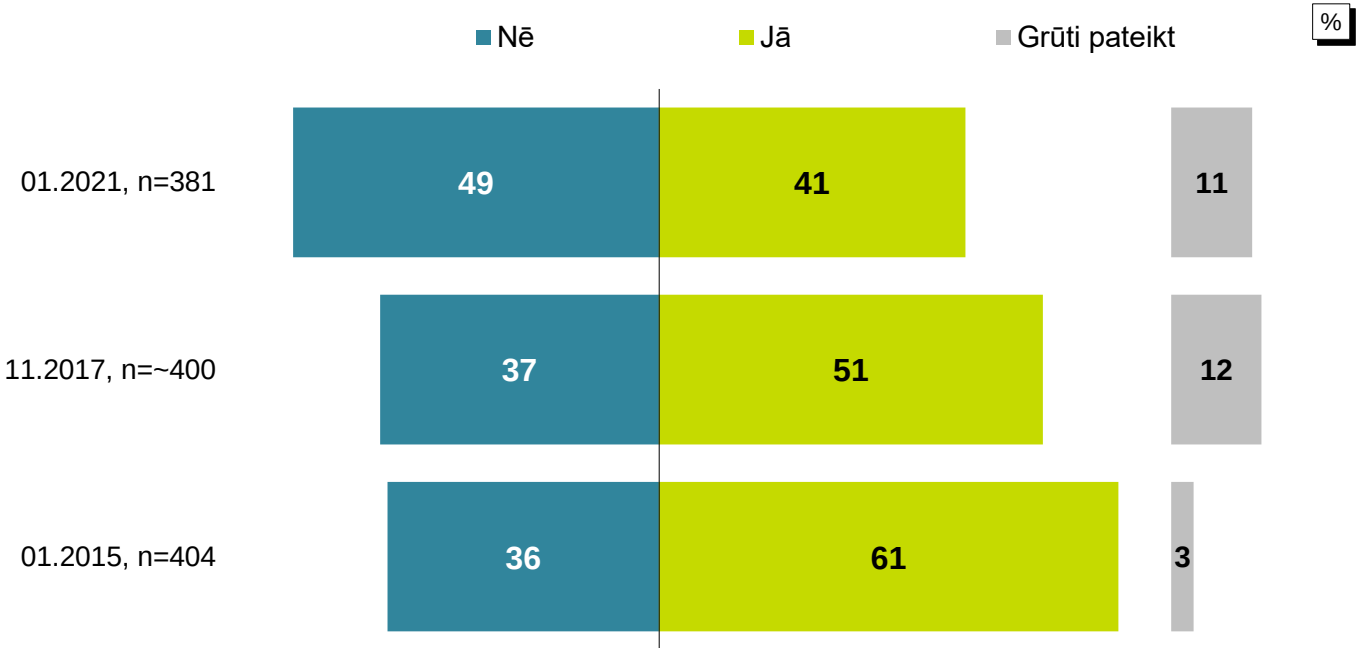
Bāze: respondenti, kuru vecākajam bērnam ir vismaz 5 gadi, attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

2.1. SARUNAS AR BĒRNIEM PAR TO, KĀ IZVAIRĪTIES NO SEKSUĀLA PĀRIDARĪJUMA

«A6. Vai Jūs esat runājuši ar saviem bērniem par to, kā izvairīties no seksuāla pāridarījuma?»

Vecāki, kuriem ir 5–11 gadus veci bērni

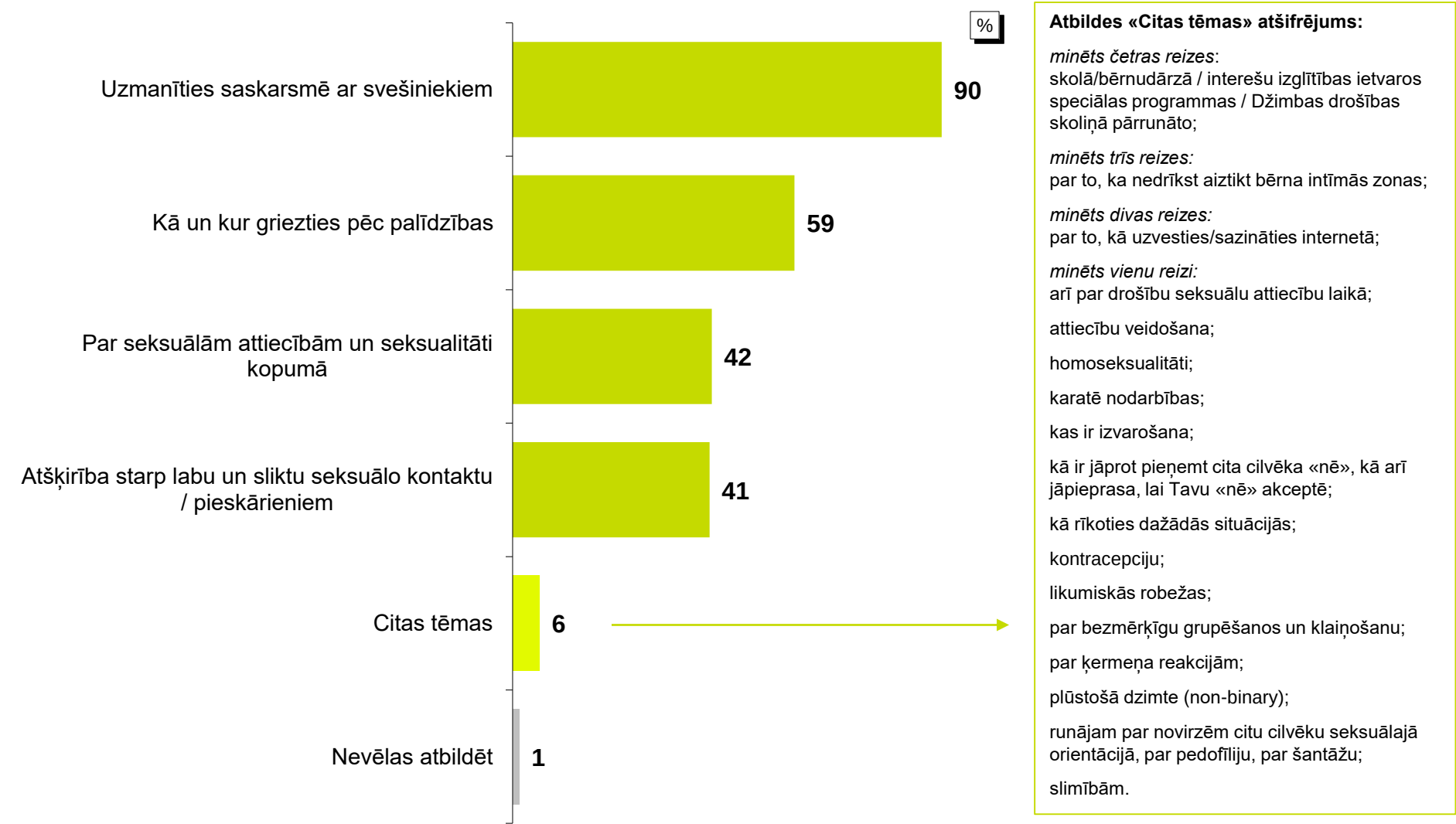
Salīdzinājums ar iepriekšējo gadu datiem

Bāze: respondenti, kuru vecākajam bērnam ir 5–11 gadi, attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

2.2. PĀRRUNĀTIE TEMATI, KĀ IZVAIRĪTIES NO SEKSUĀLA PĀRIDARĪJUMA

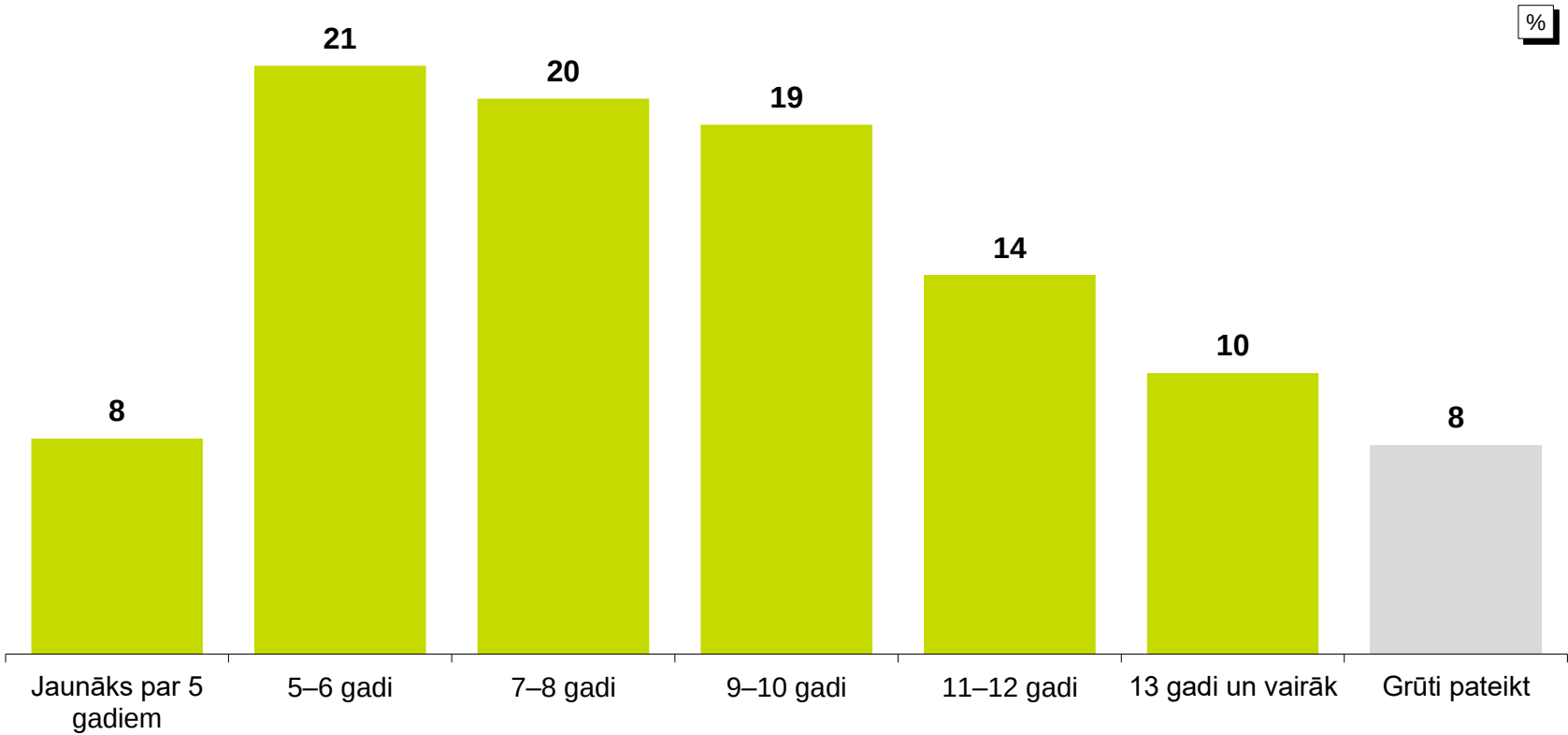
«A7. Kādus tematus Jūs esat pārrunājuši?»

Bāze: respondenti, kuru vecākajam bērnam ir vismaz 5 gadi un kuri ar saviem bērniem ir runājuši par to, kā izvairīties no seksuāla pāridarījuma, n=422
Vairākatbilžu jautājums (% summa > 100)

2.3. BĒRNA VECUMS, KAD SĀKTAS SARUNAS, KĀ IZVAIRĪTIES NO SEKSUĀLA PĀRIDARĪJUMA

«A8. Cik vecs bija Jūsu bērns, kad Jūs ar viņu sākāt runāt par šo tematu?»

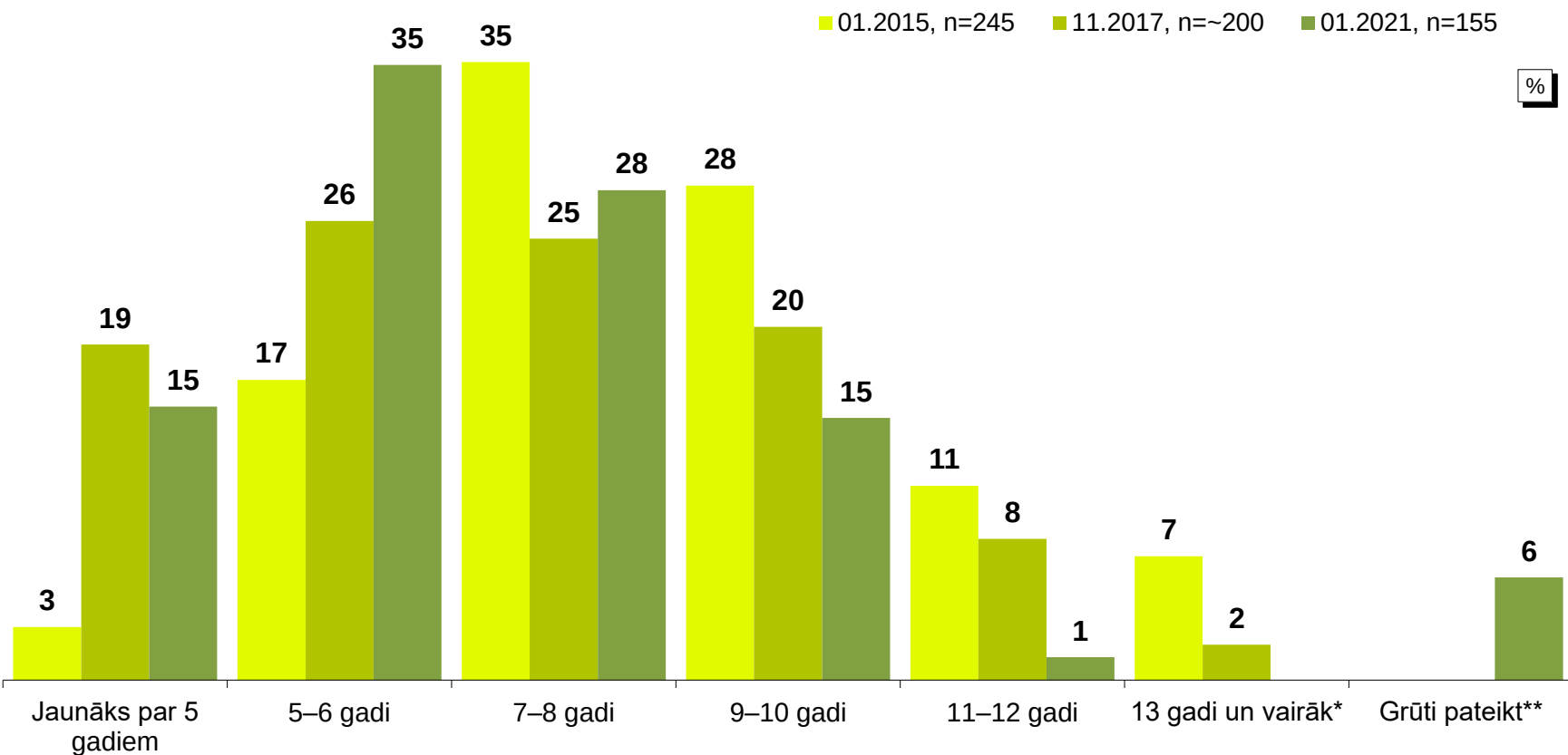
Bāze: respondenti, kuru vecākajam bērnam ir vismaz 5 gadi un kuri ar saviem bērniem ir runājuši par to, kā izvairīties no seksuāla pāridarījuma, n=422

2.3. BĒRNA VECUMS, KAD SĀKTAS SARUNAS, KĀ IZVAIRĪTIES NO SEKSUĀLA PĀRIDARĪJUMA

«A8. Cik vecs bija Jūsu bērns, kad Jūs ar viņu sākāt runāt par šo tematu?»

Vecāki, kuriem ir 5–11 gadus veci bērni

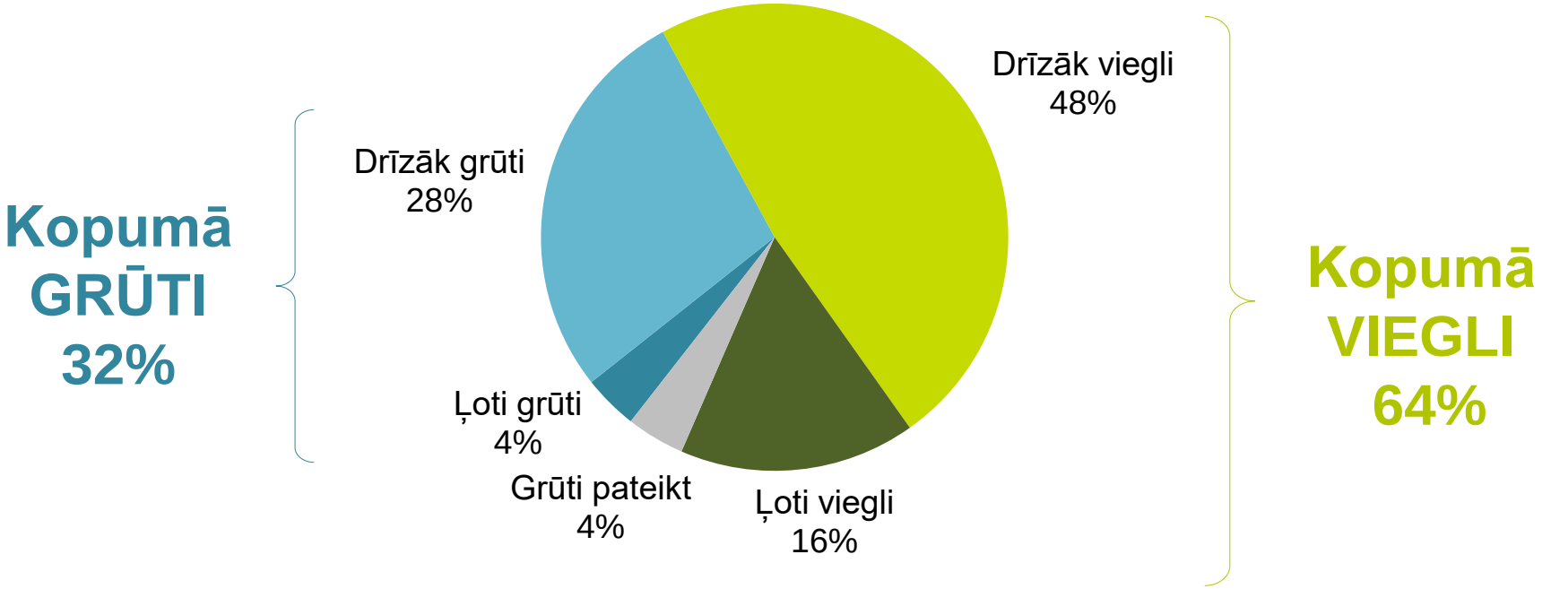
Salīdzinājums ar iepriekšējo gadu datiem

Bāze: respondenti, kuru vecākajam bērnam ir 5–11 gadi un kuri ar saviem bērniem ir runājuši par to, kā izvairīties no seksuāla pāridarījuma, attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)
*Atbilžu variantu «13 gadi un vairāk» aptaujā 2021. gadā šīs grupas ietvaros neizvēlējās neviena respondents
**Atbilžu variants «Grūti pateikt» aptaujā pirmo reizi piedāvāts 2021. gadā

2.4. CIK VIEGLI RUNĀT AR BĒRNU PAR TO, KĀ IZVAIRĪTIES NO SEKSUĀLA PĀRIDARĪJUMA

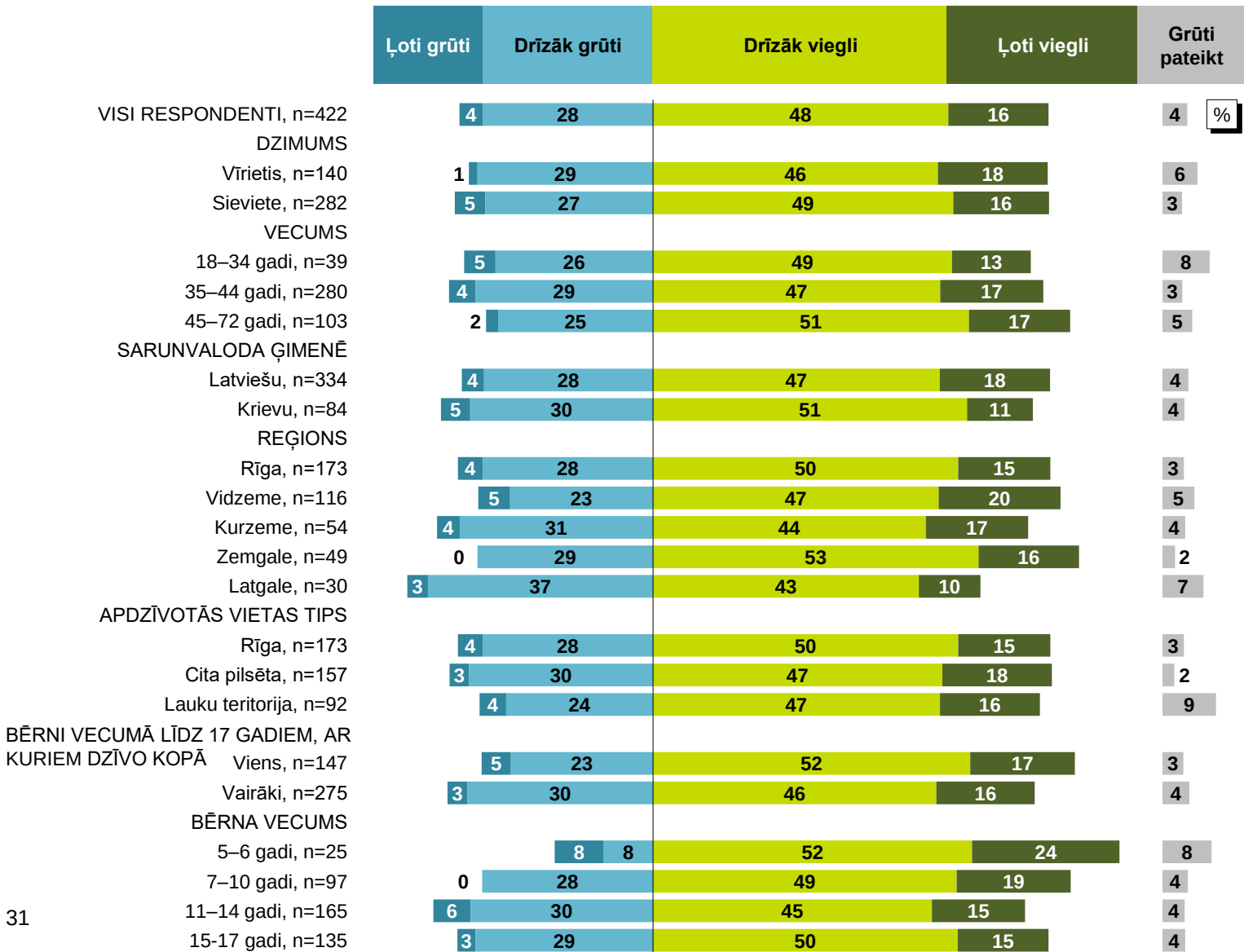
«A9. Vai Jums bija viegli vai grūti runāt ar Jūsu bērnu par šo tematu?»

Bāze: respondenti, kuru vecākajam bērnam ir vismaz 5 gadi un kuri ar saviem bērniem ir runājuši par to, kā izvairīties no seksuāla pāridarījuma, n=422

2.4. CIK VIEGLI RUNĀT AR BĒRNU PAR TO, KĀ IZVAIRĪTIES NO SEKSUĀLA PĀRIDARĪJUMA

«A9. Vai Jums bija viegli vai grūti runāt ar Jūsu bērnu par šo tematu?»

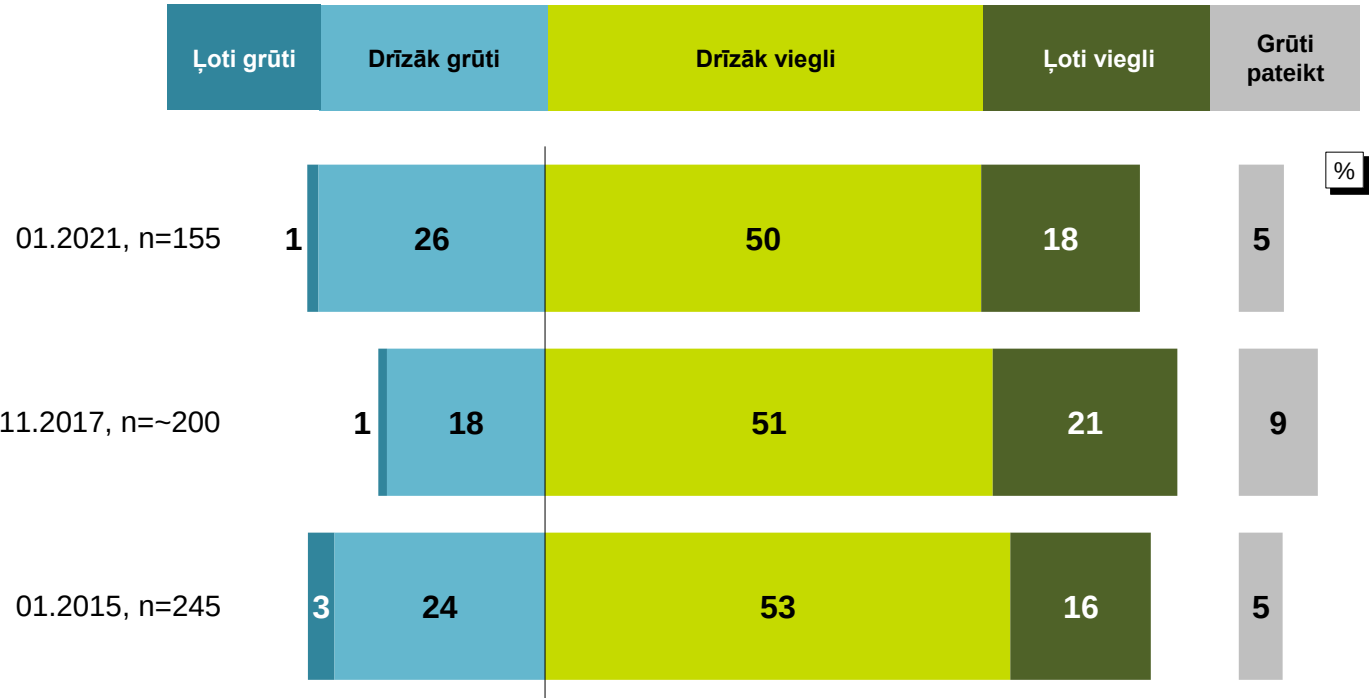
Bāze: respondenti, kuru vecākajam bērnam ir vismaz 5 gadi un kuri ar saviem bērniem ir runājuši par to, kā izvairīties no seksuāla pāridarījuma, attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

2.4. CIK VIEGLI RUNĀT AR BĒRNU PAR TO, KĀ IZVAIRĪTIES NO SEKSUĀLA PĀRIDARĪJUMA

«A9. Vai Jums bija viegli vai grūti runāt ar Jūsu bērnu par šo tematu?»

Vecāki, kuriem ir 5–11 gadus veci bērni

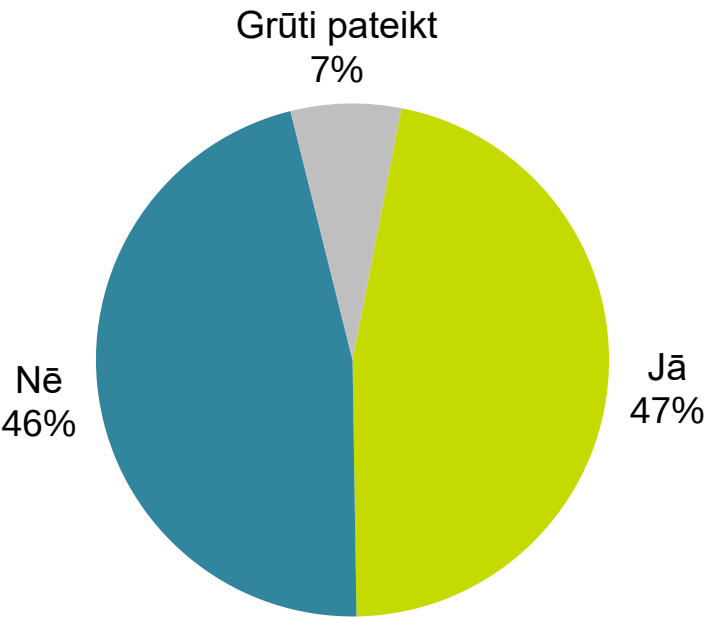
Salīdzinājums ar iepriekšējo gadu datiem

Bāze: respondenti, kuru vecākajam bērnam ir 5–11 gadi un kuri ar saviem bērniem ir runājuši par to, kā izvairīties no seksuāla pāridarījuma, attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

2.5. SARUNAS AR BĒRNU PAR SEKSUĀLU PĀRIDARĪJUMU RISKIEM INTERNETĀ

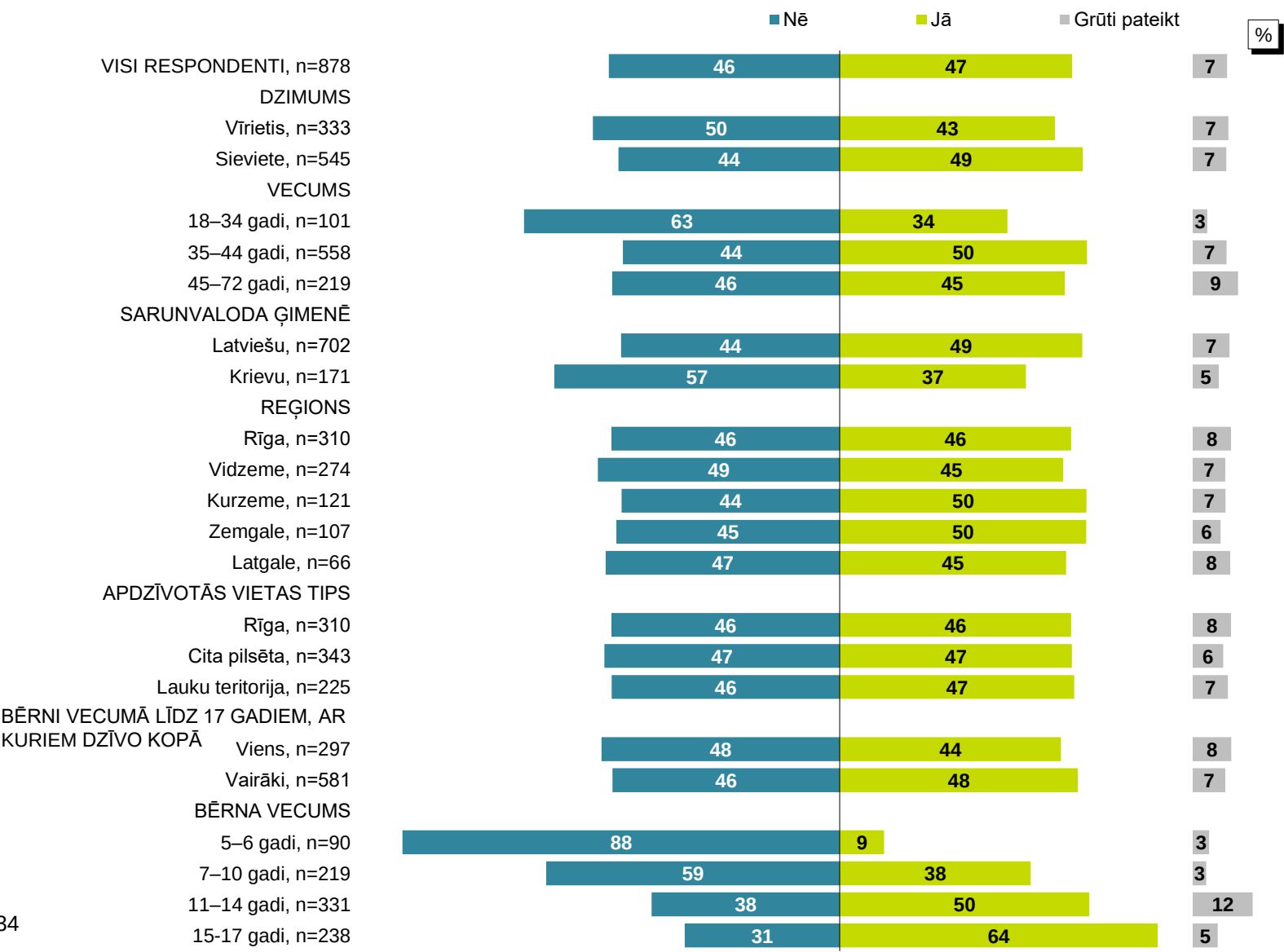
«A10. Vai esat kādreiz runājuši ar bērnu par seksuālu pāridarījumu riskiem internetā?»

Bāze: respondenti, kuru vecākajam bērnam ir vismaz 5 gadi, n=878

2.5. SARUNAS AR BĒRNU PAR SEKSUĀLU PĀRIDARĪJUMU RISKIEM INTERNETĀ

«A10. Vai esat kādreiz runājuši ar bērnu par seksuālu pāridarījumu riskiem internetā?»

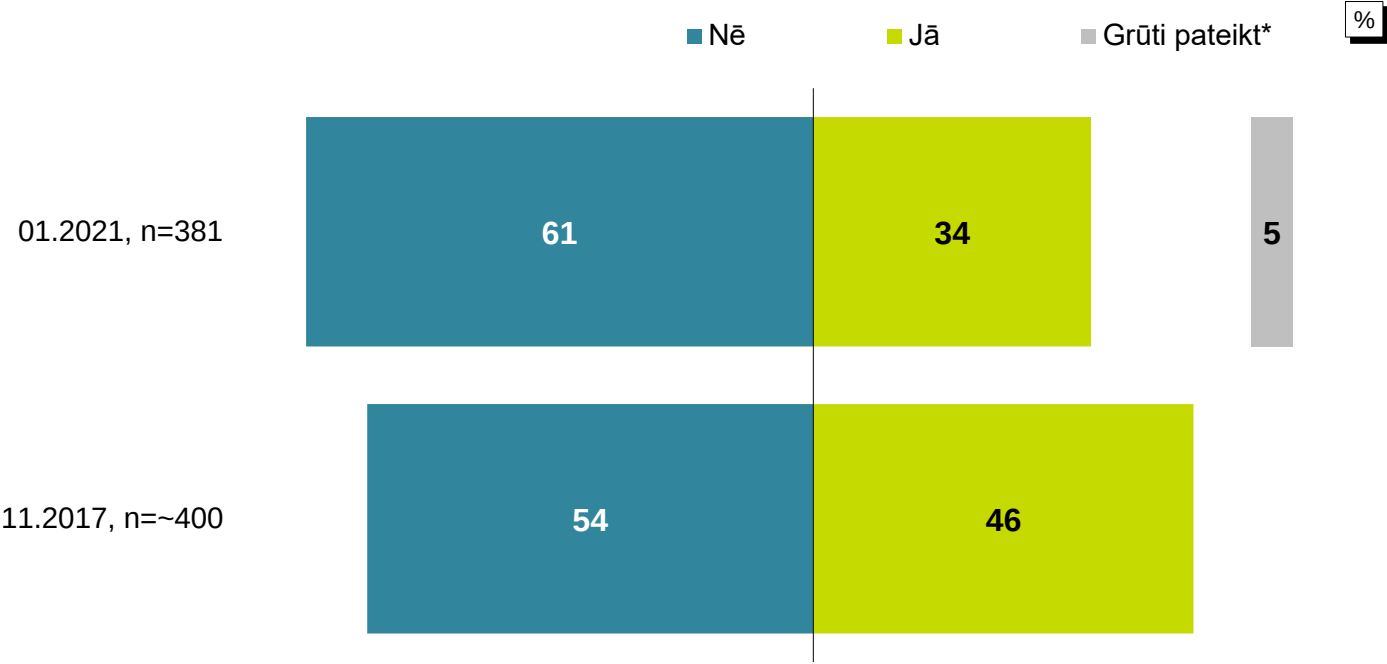
Bāze: respondenti, kuru vecākajam bērnam ir vismaz 5 gadi, attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

2.5. SARUNAS AR BĒRNU PAR SEKSUĀLU PĀRIDARĪJUMU RISKIEM INTERNETĀ

«A10. Vai esat kādreiz runājuši ar bērnu par seksuālu pāridarījumu riskiem internetā?»

Vecāki, kuriem ir 5–11 gadus veci bērni

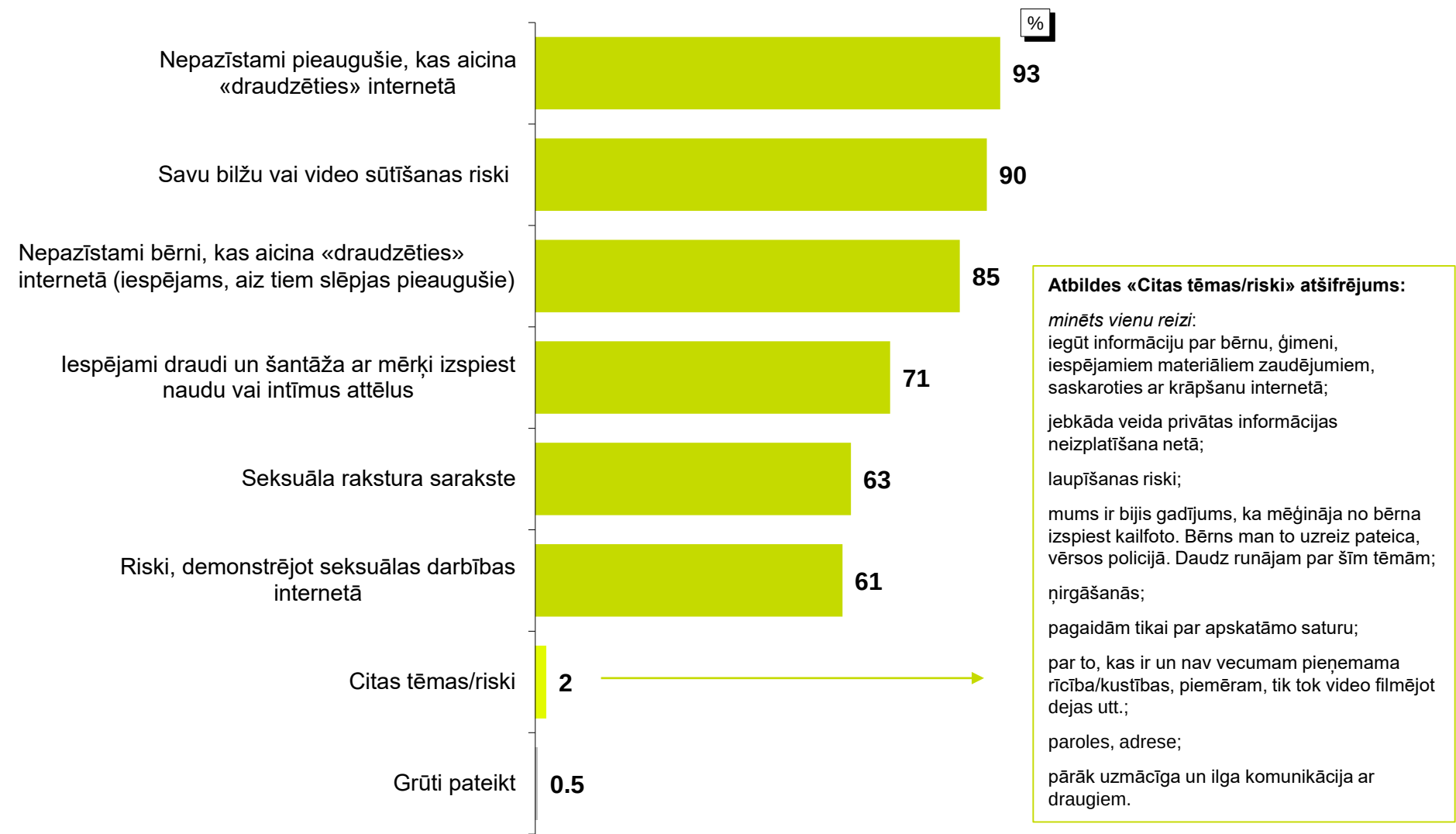
Salīdzinājums ar iepriekšējo gadu datiem

Bāze: respondenti, kuru vecākajam bērnam ir 5–11 gadi, attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)
*Atbilžu variants «Grūti pateikt» pirmo reizi aptaujā piedāvāts 2021. gadā

2.6. RISKI INTERNETĀ, PAR KURIEM IR RUNĀTS AR BĒRNU

«A11. Par kādiem riskiem internetā Jūs esat runājuši ar savu bērnu?»

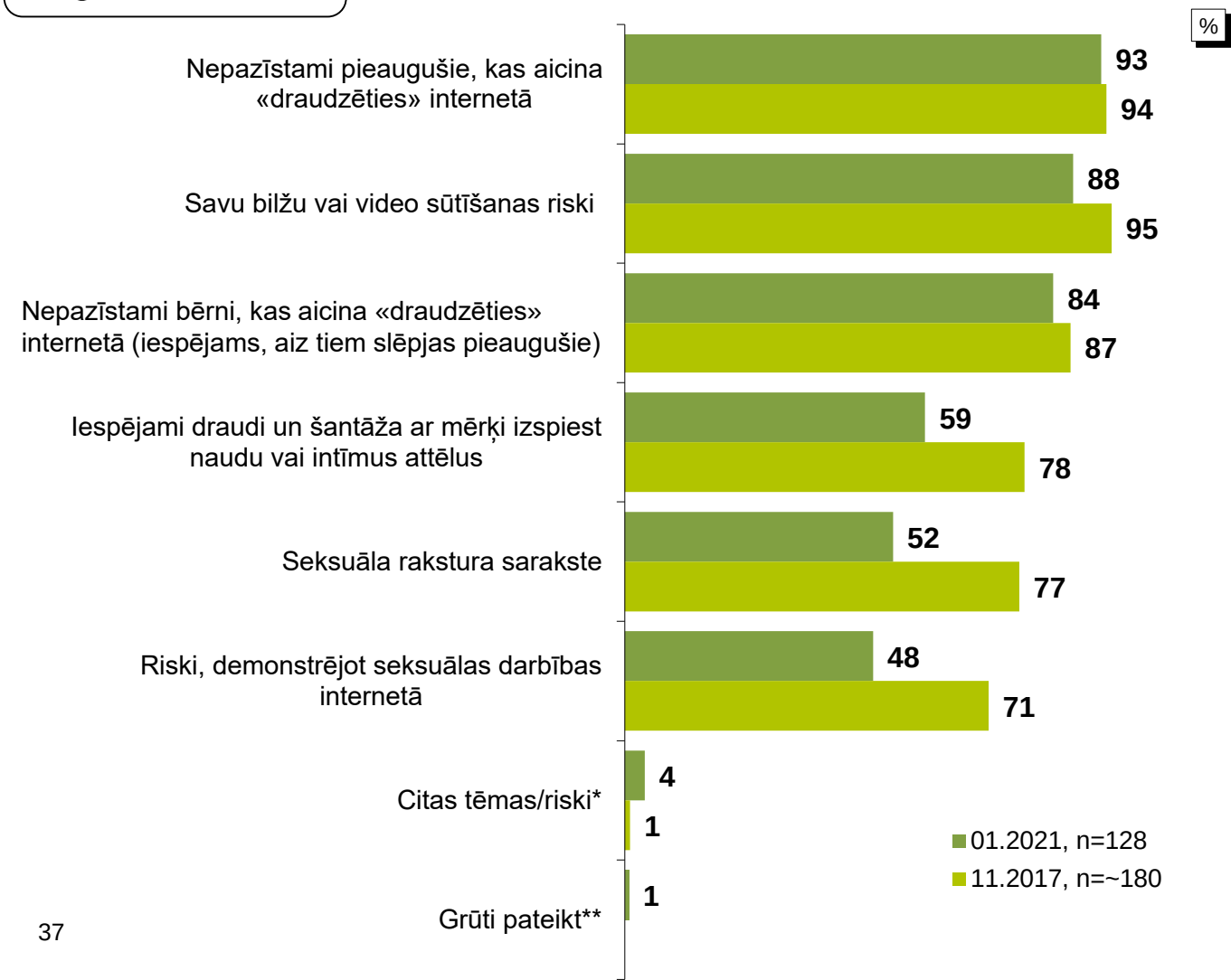
Bāze: respondenti, kuru vecākajam bērnam ir vismaz 5 gadi un kuri ar bērnu ir runājuši par seksuālu pāridarījumu riskiem internetā, n=410
Vairākatbilžu jautājums (% summa > 100)

2.6. RISKI INTERNETĀ, PAR KURIEM IR RUNĀTS AR BĒRNU

«A11. Par kādiem riskiem internetā Jūs esat runājuši ar savu bērnu?»

Vecāki, kuriem ir 5–11
gadus veci bērni

Salīdzinājums ar
iepriekšējo gadu datiem

Bāze: respondenti, kuru bērnam ir 5–11 gadi un kuri ar bērnu ir runājuši par seksuālu pāridarījumu riskiem internetā, attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

Vairākatbilžu jautājums
(% summa > 100)

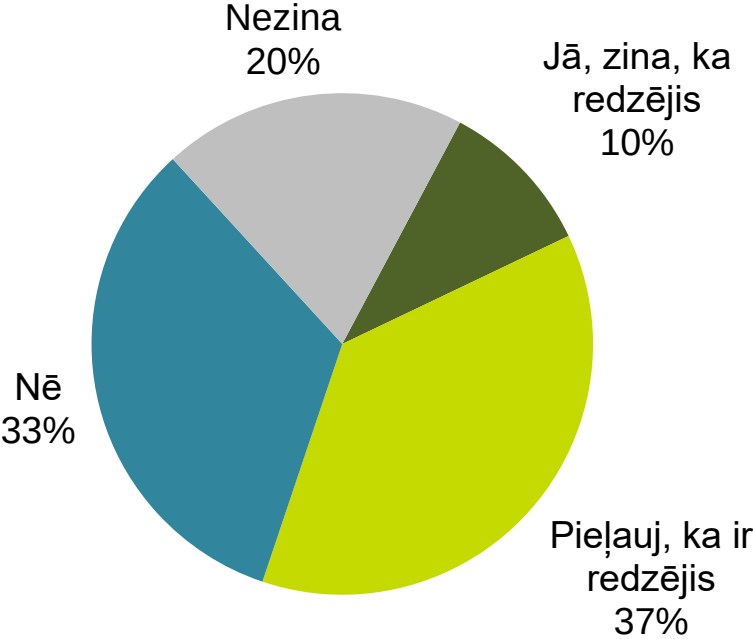
Atbilžu varianti sakārtoti pēc
2021. gada aptaujas datiem

*Atbilžu varianta formulējums
aptaujā 2017. gadā — «Cits variants»

**Atbilžu variants «Grūti pateikt»
pirmo reizi aptaujā piedāvāts
2021. gadā

2.7. VAI BĒRNS IR REDZĒJIS PORNOGRĀFIJU

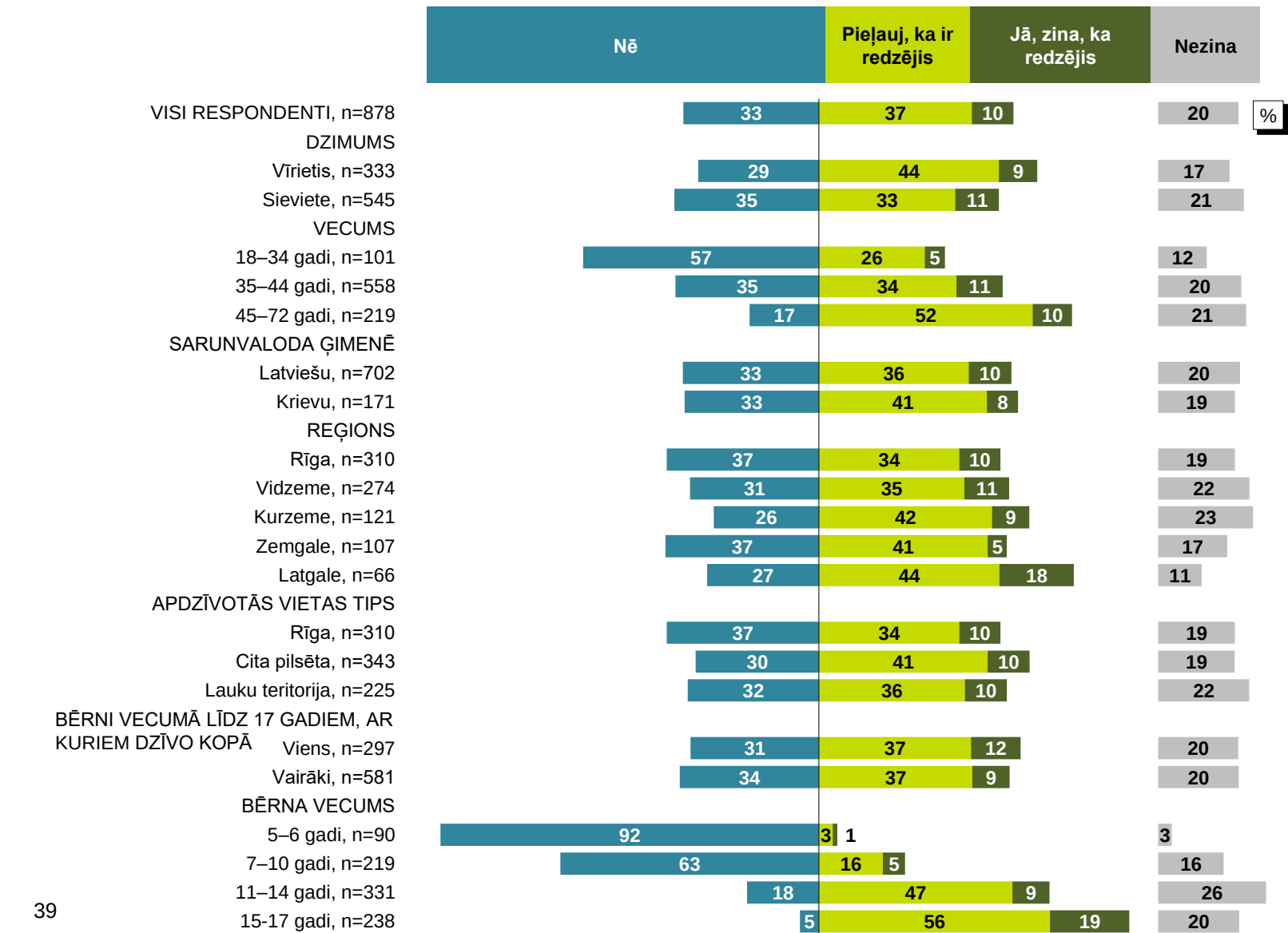
«A12. Vai Jūsu bērns ir redzējis pornogrāfiju?»

Bāze: respondenti, kuru vecākajam bērnam ir vismaz 5 gadi, n=878

2.7. VAI BĒRNS IR REDZĒJIS PORNOGRĀFIJU

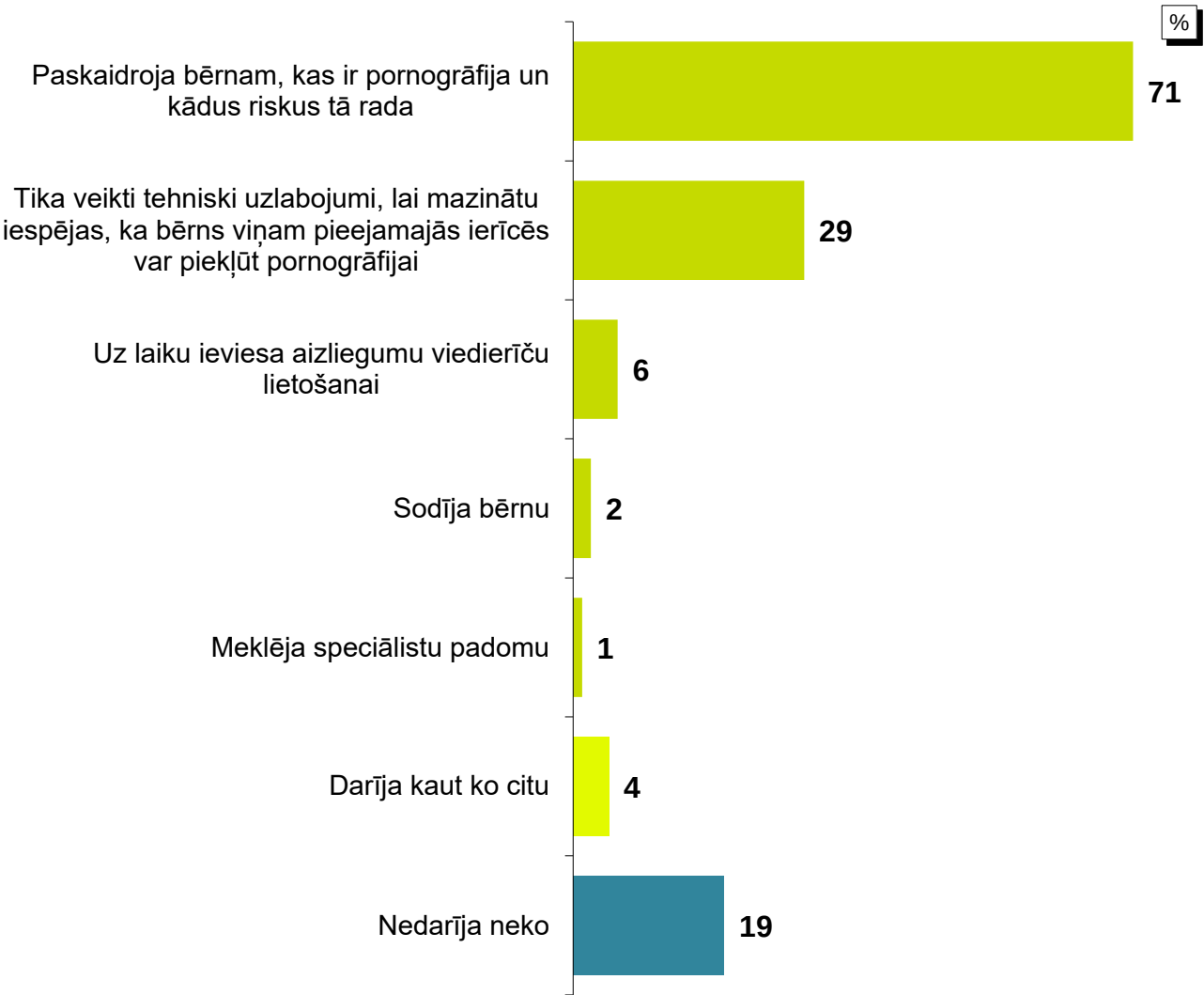
«A12. Vai Jūsu bērns ir redzējis pornogrāfiju?»

Bāze: respondenti, kuru vecākajam bērnam ir vismaz 5 gadi, attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

2.8. RĪCĪBA, UZZINOT, KA BĒRNS IR REDZĒJIS PORNOGRĀFIJU

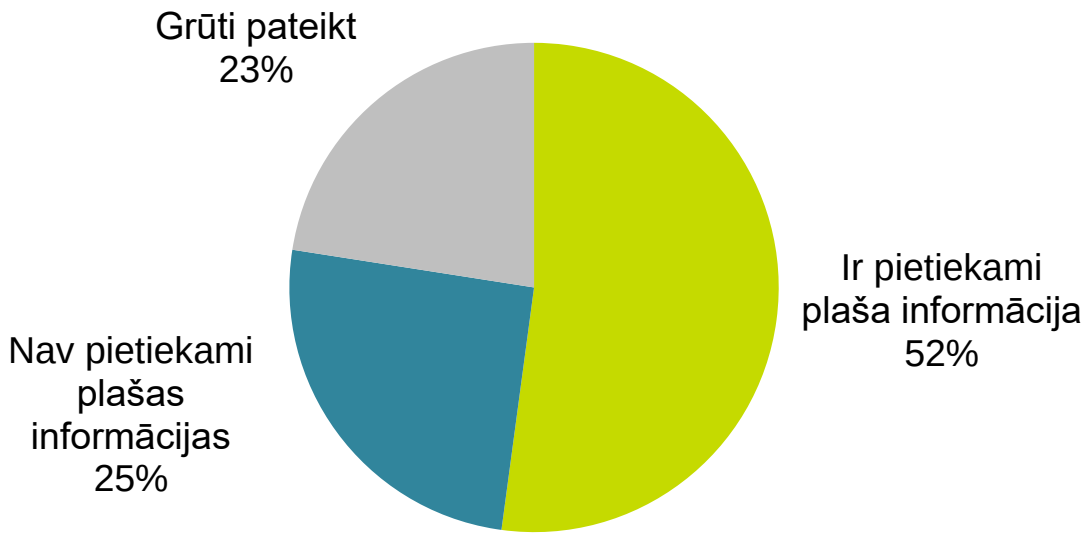
«A13. Ko Jūs darījāt, uzzinot, ka bērns ir redzējis/skatījis pornogrāfiju?»

Bāze: respondenti, kuru vecākajam bērnam ir vismaz 5 gadi un kuri zina, ka viņu bērns ir redzējis pornogrāfiju, n=89
Vairākatbilžu jautājums (% summa > 100)
Atbilžu variantu «Grūti pateikt» neizvēlējās neviens respondents

2.9. PIEEJAMĀ INFORMĀCIJA, LAI PASARGĀTU BĒRNU NO SEKSUĀLA RAKSTURA APDRAUDĒJUMIEM

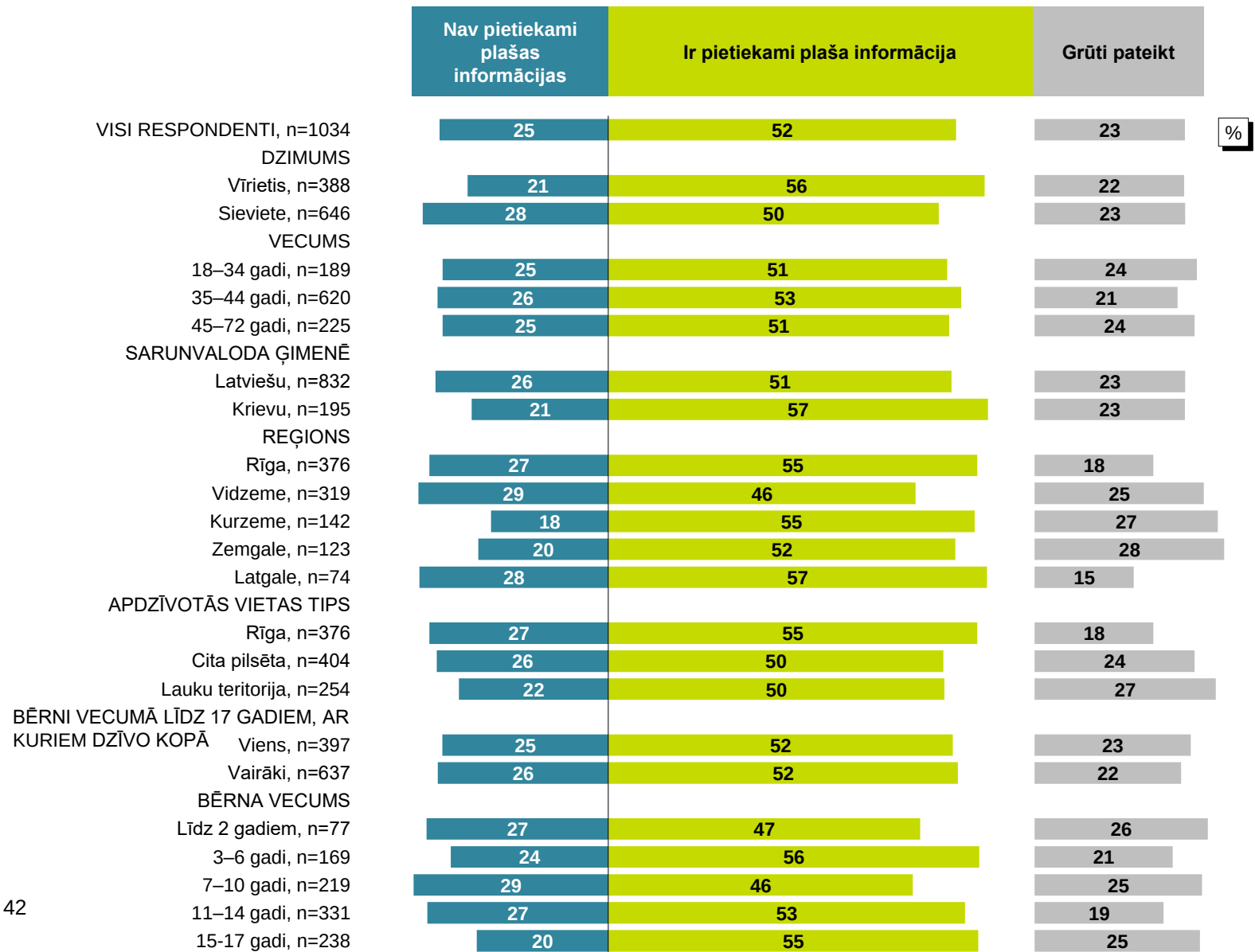
«A14. Vai Jums ir pieejams pietiekams daudzums informācijas par tēmām, kas būtu jāpārrunā ar bērnu, lai pasargātu viņu no seksuāla rakstura apdraudējumiem?»

Bāze: visi respondenti, n=1034

2.9. PIEEJAMĀ INFORMĀCIJA, LAI PASARGĀTU BĒRNU NO SEKSUĀLA RAKSTURA APDRAUDĒJUMIEM

«A14. Vai Jums ir pieejams pietiekams daudzums informācijas par tēmām, kas būtu jāpārrunā ar bērnu, lai pasargātu viņu no seksuāla rakstura apdraudējumiem?»

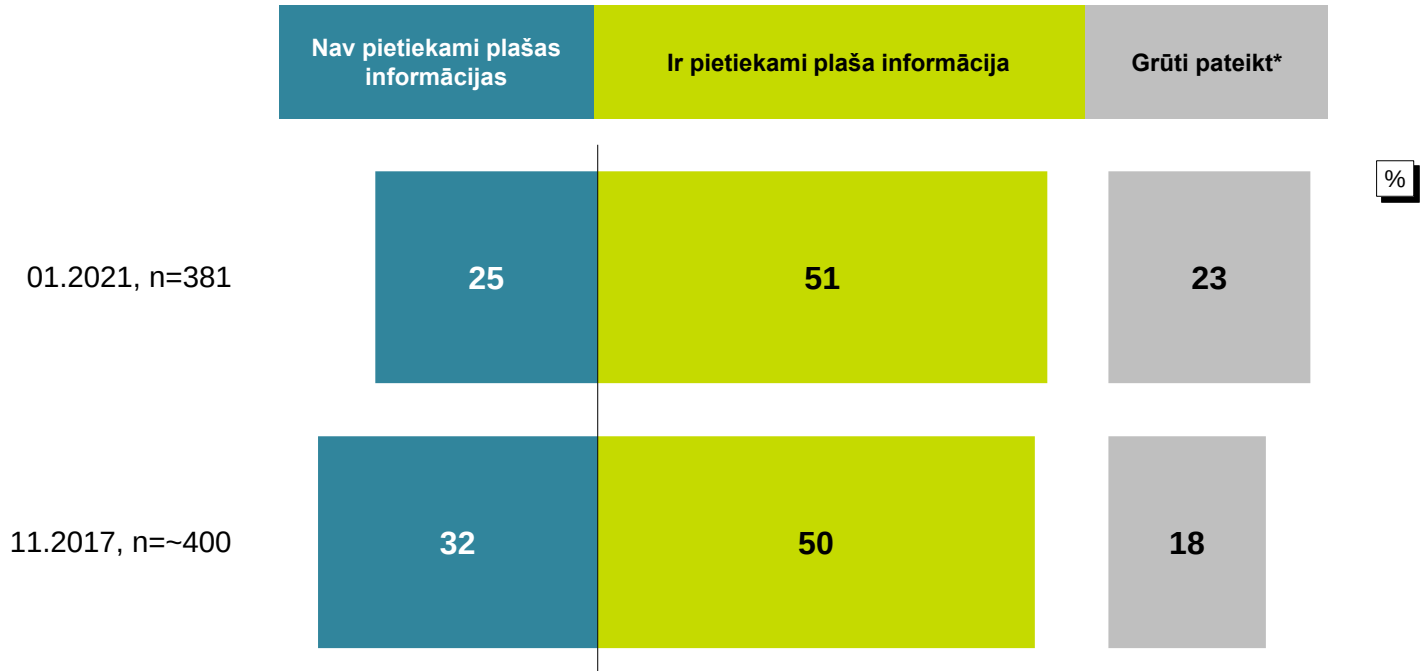
Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

2.9. PIEEJAMĀ INFORMĀCIJA, LAI PASARGĀTU BĒRNU NO SEKSUĀLA RAKSTURA APDRAUDĒJUMIEM

«A14. Vai Jums ir pieejams pietiekams daudzums informācijas par tēmām, kas būtu jāpārrunā ar bērnu, lai pasargātu viņu no seksuāla rakstura apdraudējumiem?»

Vecāki, kuriem ir 5–11 gadus veci bērni

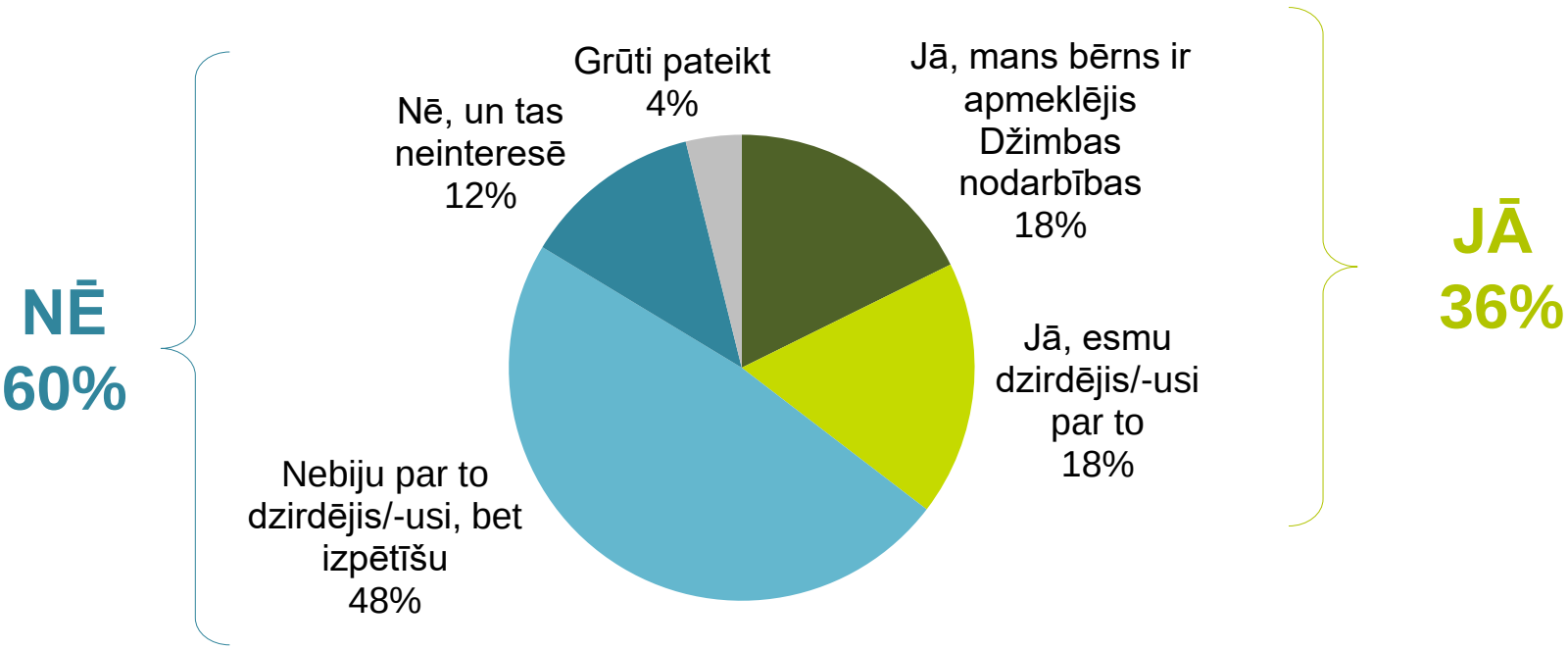
Salīdzinājums ar iepriekšējo gadu datiem

Bāze: respondenti, kuru vecākajam bērnam ir 5–11 gadi, attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)
*Atbilžu varianta formulējums aptaujā 2017. gadā — «Nezinu / neesmu meklējis»

2.10. DŽIMBAS DROŠĪBAS PROGRAMMAS ATPAZĪSTAMĪBA

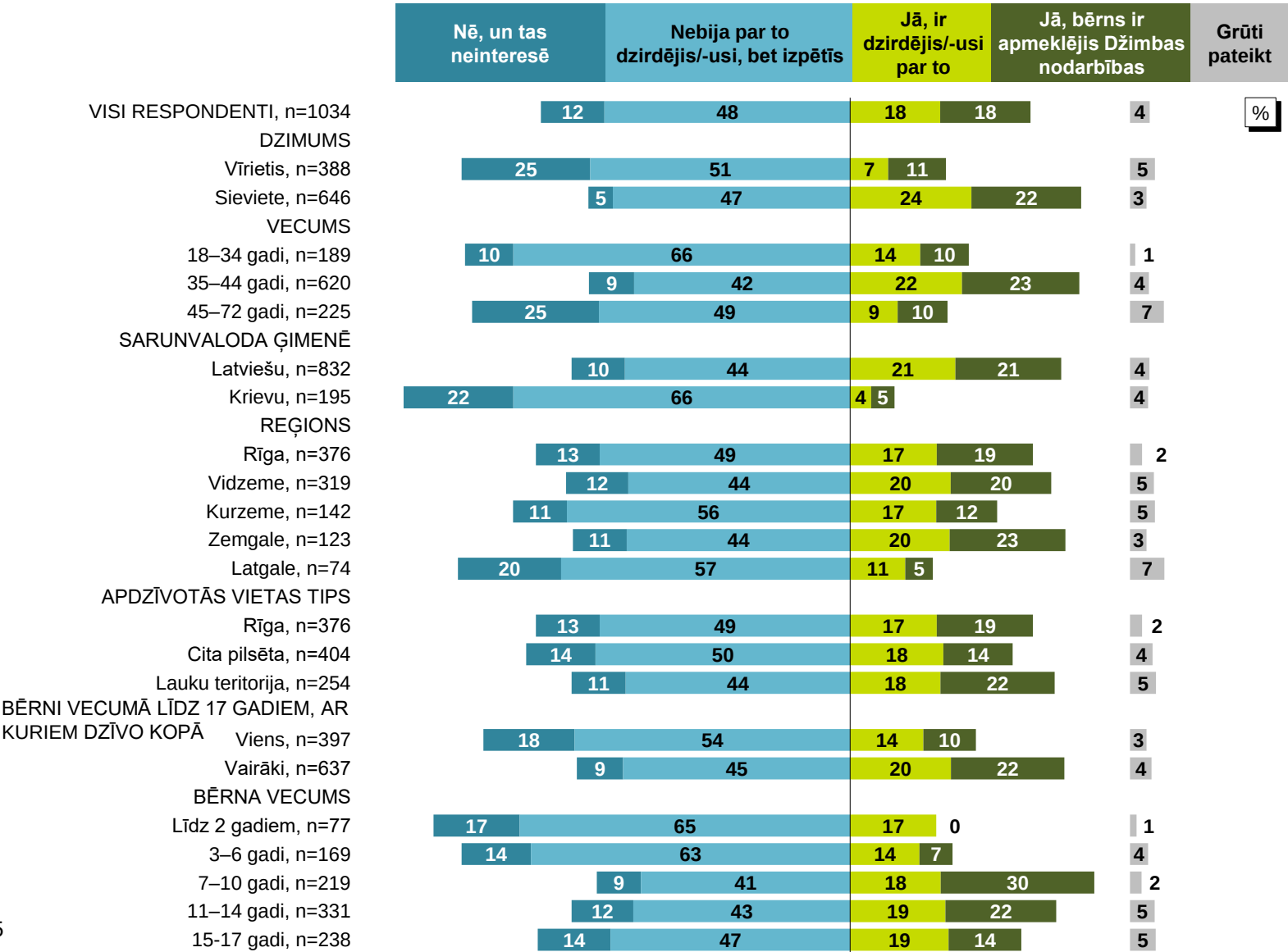
«A15. Vai Jūs zināt, kas ir Džimbas drošības programma (www.dzimba.lv)?»

Bāze: visi respondenti, n=1034

2.10. DŽIMBAS DROŠĪBAS PROGRAMMAS ATPAZĪSTAMĪBA

«A15. Vai Jūs zināt, kas ir Džimbas drošības programma (www.dzimba.lv)?»

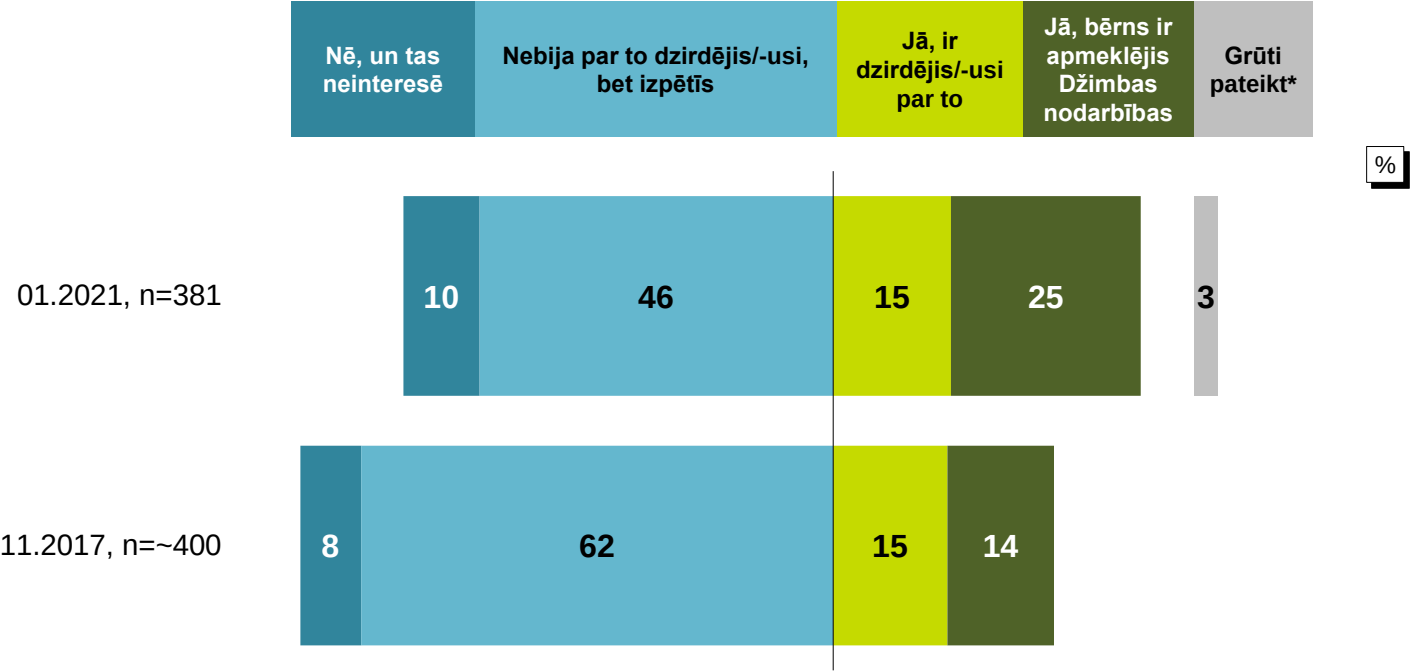
Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

2.10. DŽIMBAS DROŠĪBAS PROGRAMMAS ATPAZĪSTAMĪBA

«A15. Vai Jūs zināt, kas ir Džimbas drošības programma (www.dzimba.lv)?»

Vecāki, kuriem ir 5–11 gadus veci bērni

Salīdzinājums ar iepriekšējo gadu datiem

Bāze: respondenti, kuru vecākajam bērnam ir 5–11 gadi, attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)
*Atbilžu variants «Grūti pateikt» pirmo reizi aptaujā piedāvāts 2021. gadā

3. BĒRNU SEKSUĀLA IZMANTOŠANA

3.1. NOZĪMĪGĀKAIS, KAS BŪTU JĀDARA, LAI BĒRNU SEKSUĀLA IZMANTOŠANA NENOTIKTU

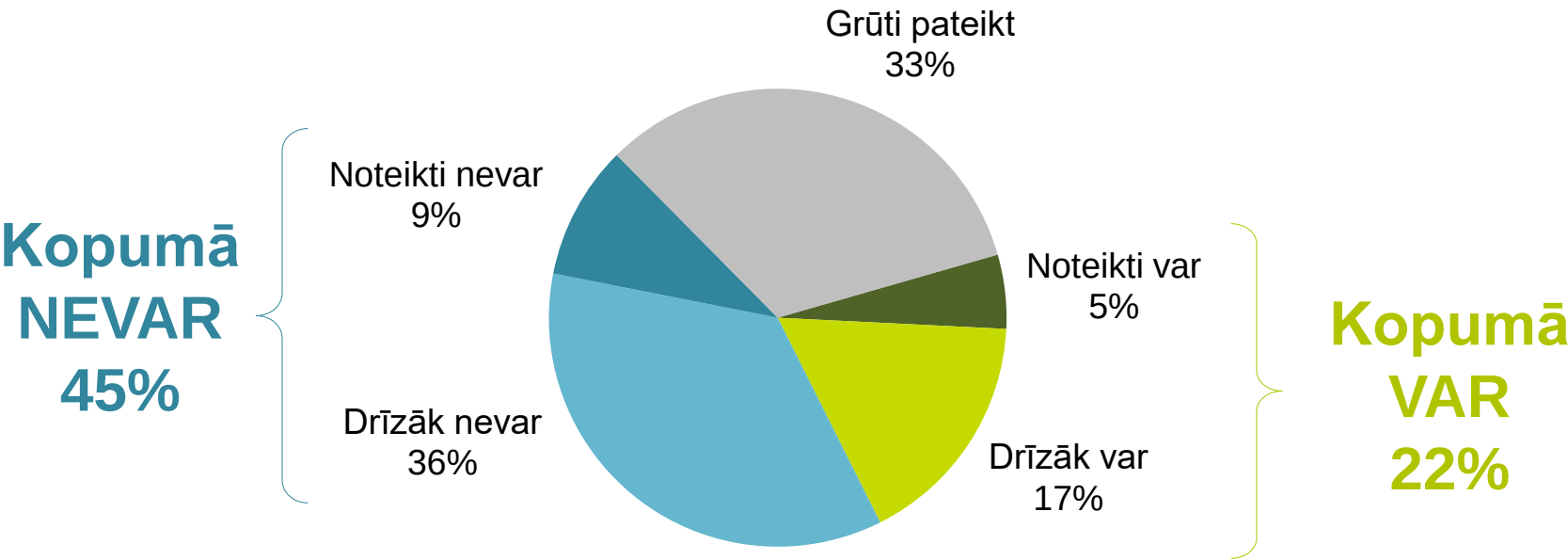
«A16. Kas, Jūsaprāt, ir nozīmīgākais, kas būtu jādara, lai bērnu seksuāla izmantošana nenotiktu?»

Bāze: visi respondenti, n=1034
Vairākatbilžu jautājums (% summa > 100)

3.2. VAI SAVS BĒRNS VAR KĻŪT PAR SEKSUĀLAS IZMANTOŠANAS UPURI

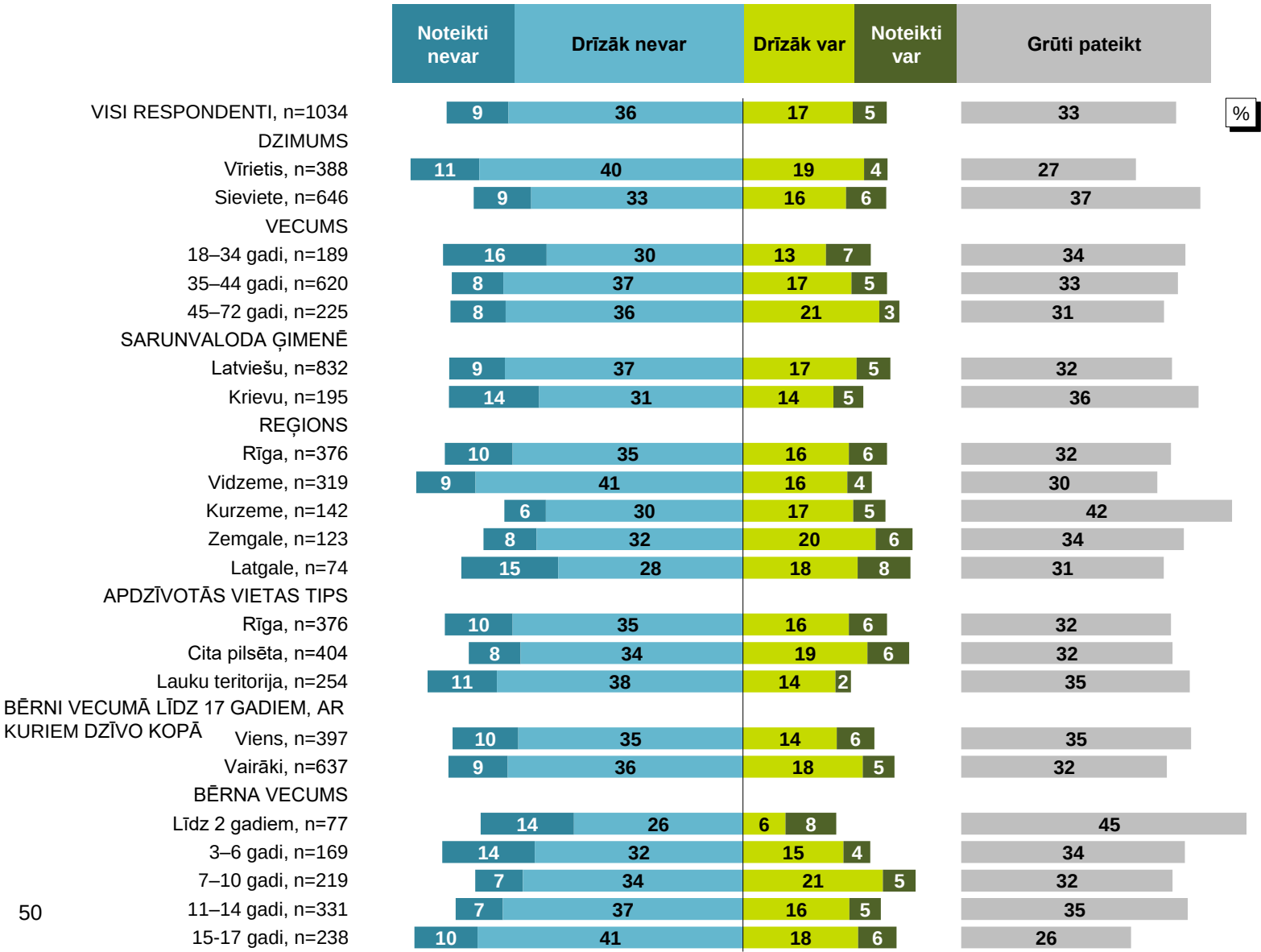
«A17. Vai uzskatāt, ka arī Jūsu bērns var kļūt par seksuālas izmantošanas upuri?»

Bāze: visi respondenti, n=1034

3.2. VAI SAVS BĒRNS VAR KĻŪT PAR SEKSUĀLAS IZMANTOŠANAS UPURI

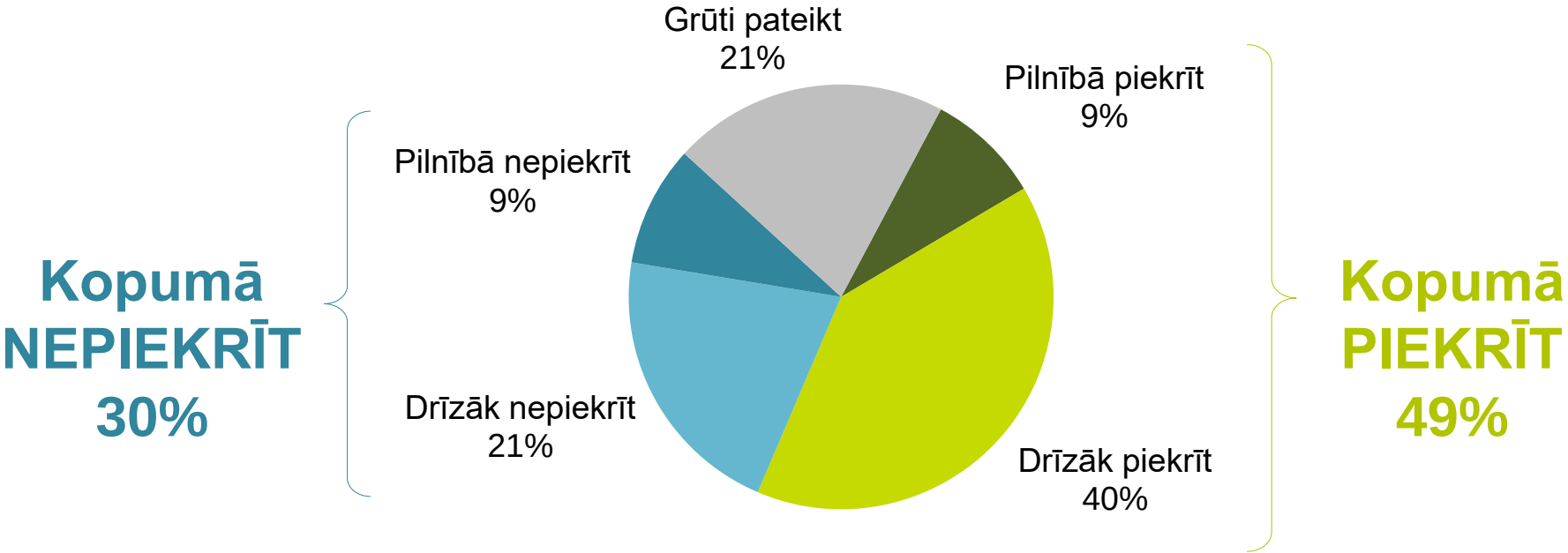
«A17. Vai uzskatāt, ka arī Jūsu bērns var kļūt par seksuālas izmantošanas upuri?»

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

3.3. UZSKATS, KA SEKSUĀLAI IZMANTOŠANAI BIEŽĀK PAKĻAUTI BĒRNI NO NELABVĒLĪGĀM ĢIMENĒM

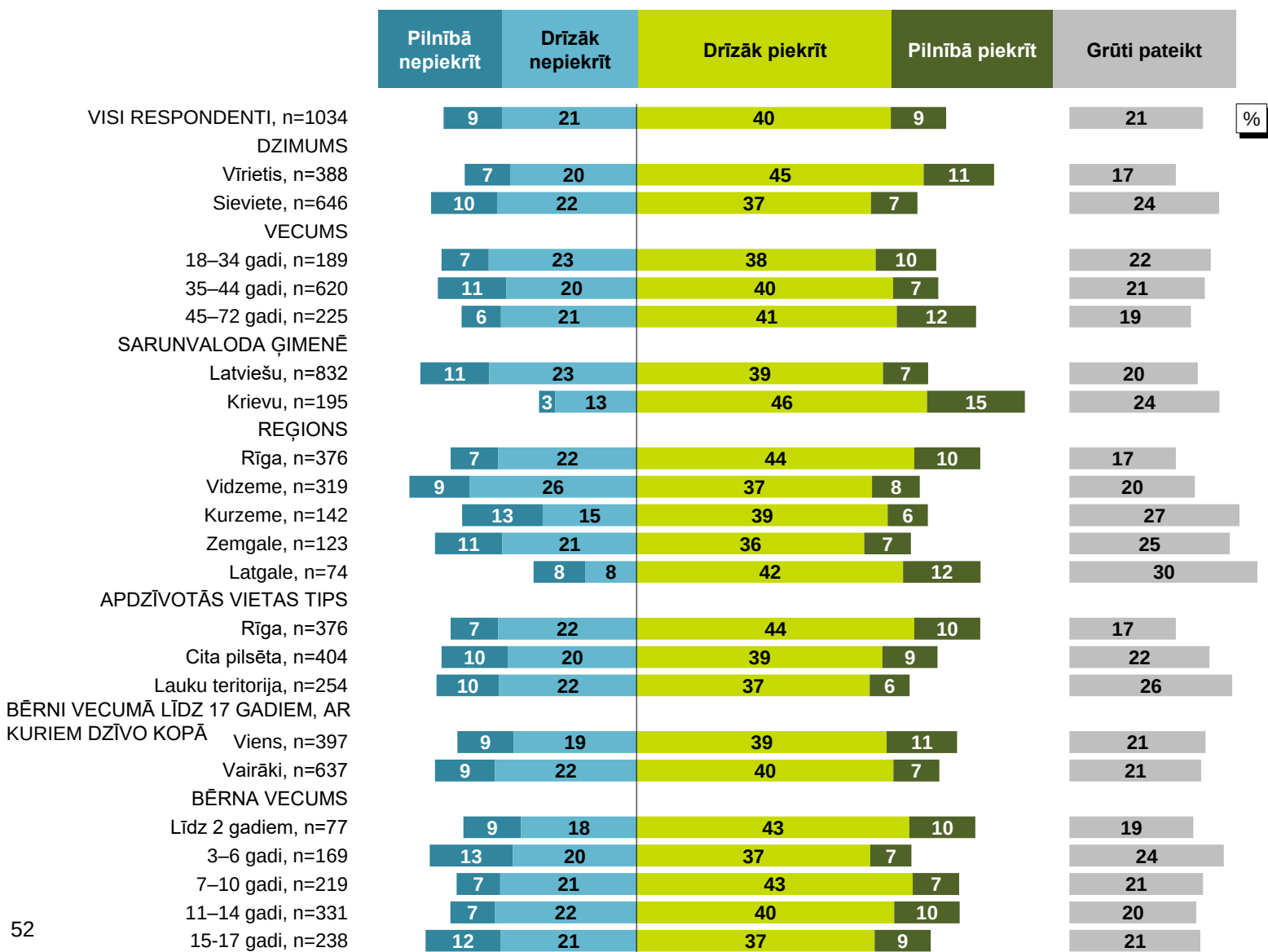
«A18. Vai piekrītat, ka seksuālai izmantošanai biežāk tiek pakļauti bērni no nelabvēlīgām ģimenēm?»

Bāze: visi respondenti, n=1034

3.3. UZSKATS, KA SEKSUĀLAI IZMANTOŠANAI BIEŽĀK PAKĻAUTI BĒRNI NO NELABVĒLĪGĀM ĢIMENĒM

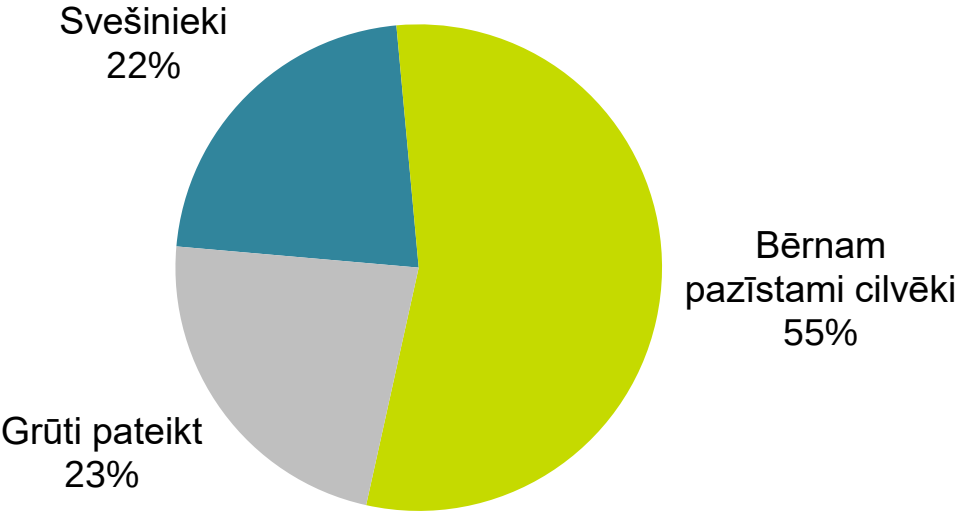
«A18. Vai piekrītat, ka seksuālai izmantošanai biežāk tiek pakļauti bērni no nelabvēlīgām ģimenēm?»

Bāze: respondenti
attiecīgajās grupās
(skat. «n=» grafikā)

3.4. UZSKATS PAR TO, KURI CILVĒKI BIEŽĀK VEIC DZIMUMNOZIEGUMUS PRET BĒRNIEM

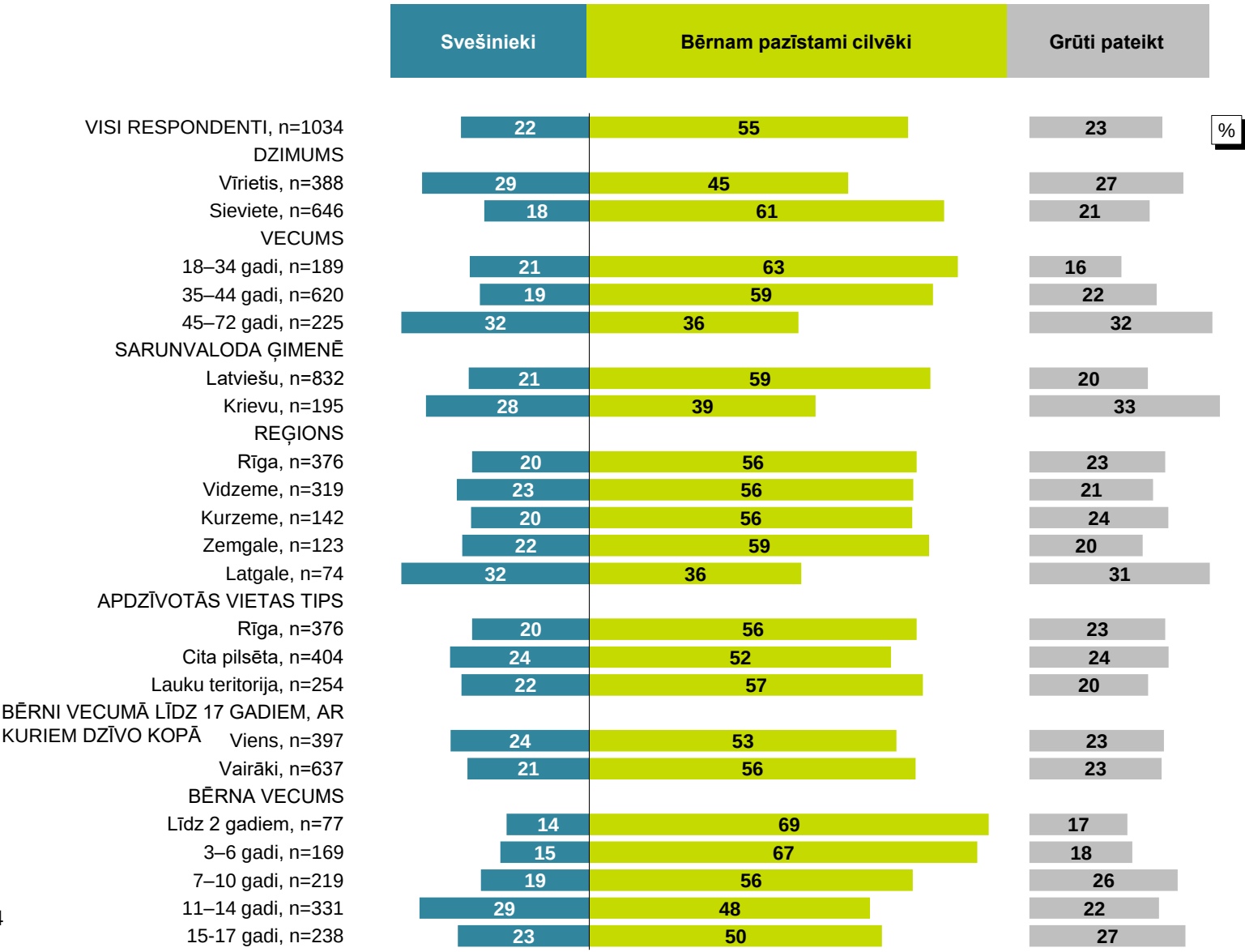
«A19. Kas, pēc Jūsu domām, vairāk apdraud bērnus (biežāk veic dzimumnoziedzumus pret bērniem)?»

Bāze: visi respondenti, n=1034

3.4. UZSKATS PAR TO, KURI CILVĒKI BIEŽĀK VEIC DZIMUMNOZIEGUMUS PRET BĒRNIEM

«A19. Kas, pēc Jūsu domām, vairāk apdraud bērnus (biežāk veic dzimumnoziedzumus pret bērniem)?»

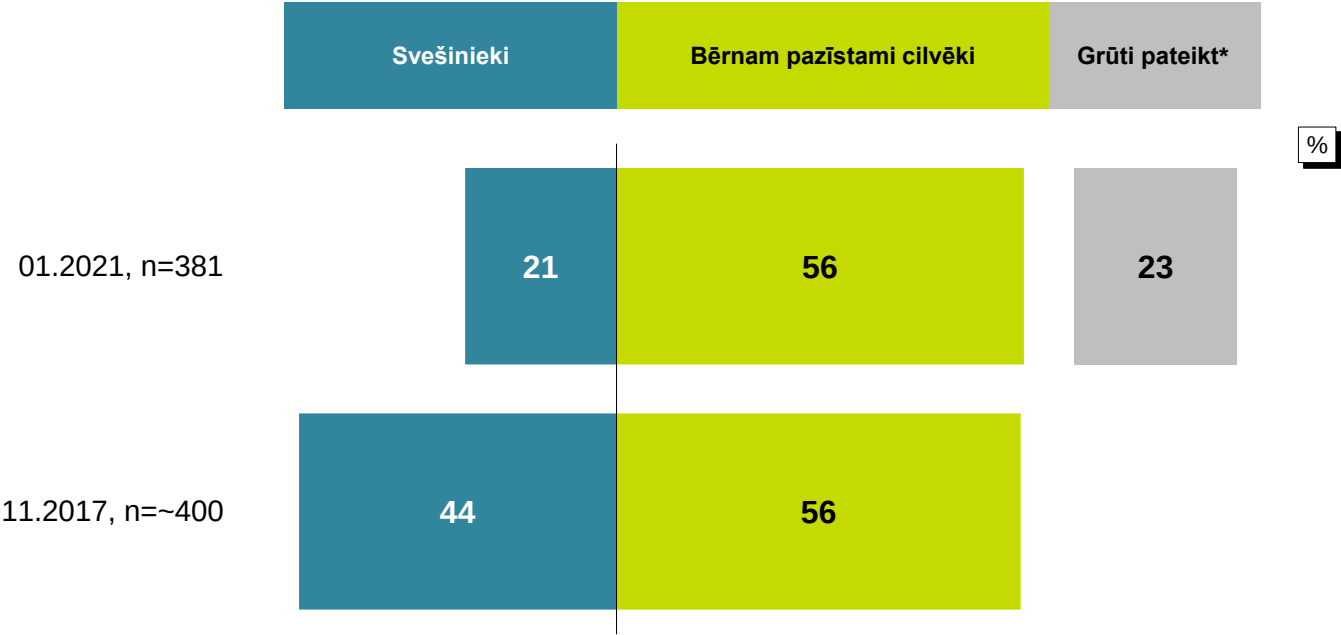
Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

3.4. UZSKATS PAR TO, KURI CILVĒKI BIEŽĀK VEIC DZIMUMNOZIEGUMUS PRET BĒRNIEM

«A19. Kas, pēc Jūsu domām, vairāk apdraud bērnus (biežāk veic dzimumnoziedzumus pret bērniem)?»

Vecāki, kuriem ir 5–11 gadus veci bērni

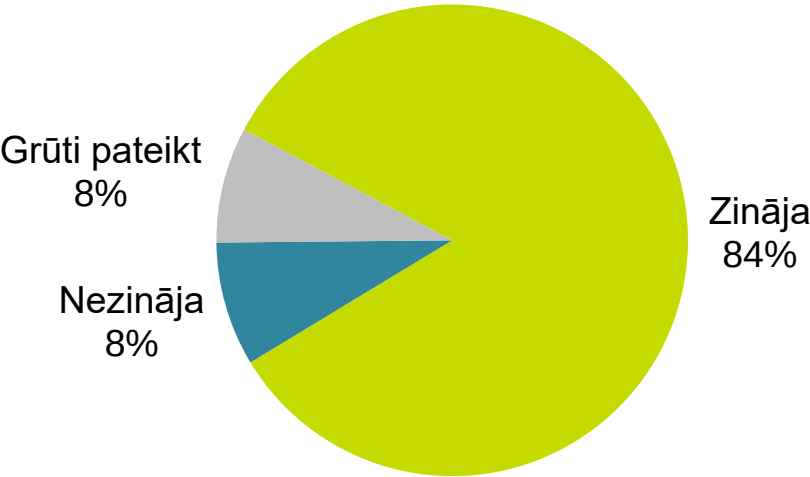
Salīdzinājums ar iepriekšējo gadu datiem

Bāze: respondenti, kuru vecākajam bērnam ir 5–11 gadi, attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)
*Atbilžu variants «Grūti pateikt» pirmo reizi aptaujā piedāvāts 2021. gadā

3.5. VAI VECĀKI ZINA, KA ARĪ CITI BĒRNI VAR BŪT SEKSUĀLI PĀRIDARĪTĀJI

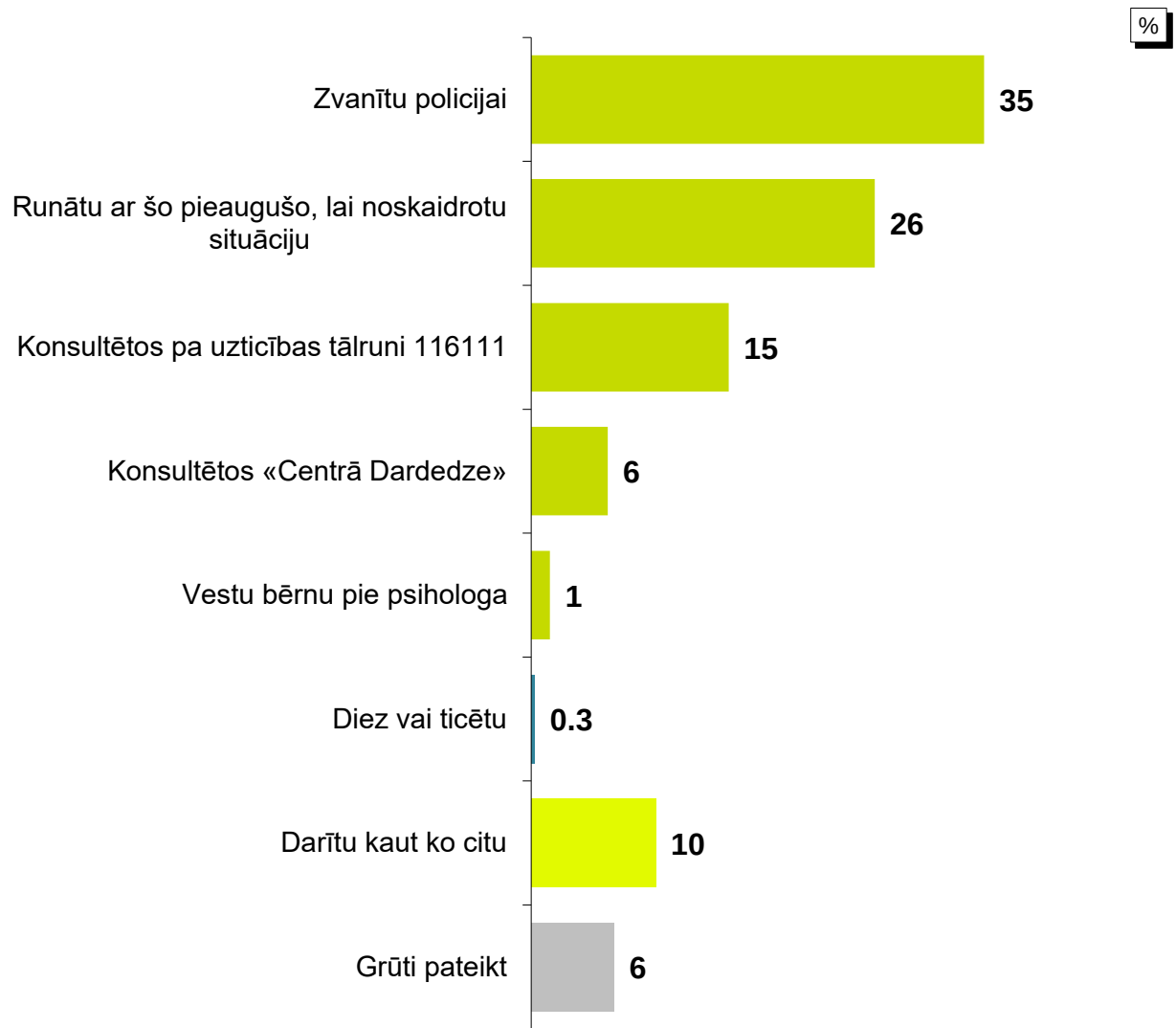
«A20. Vai Jūs zinājāt, ka arī citi bērni var būt seksuāli pāridarītāji?»

Bāze: visi respondenti, n=1034

3.6. PIRMĀ RĪCĪBA, BĒRNAM ATZĪSTOT, KA PIEAUGUŠAIS AICINĀJIS AIZTIKT DZIMUMORGĀNUS

«A21. Ko Jūs vispirms darītu, ja Jūsu bērns Jums atklātu, ka kāds pazīstams pieaugušais aicinājis bērnu aiztikt savus dzimumorgānus?»

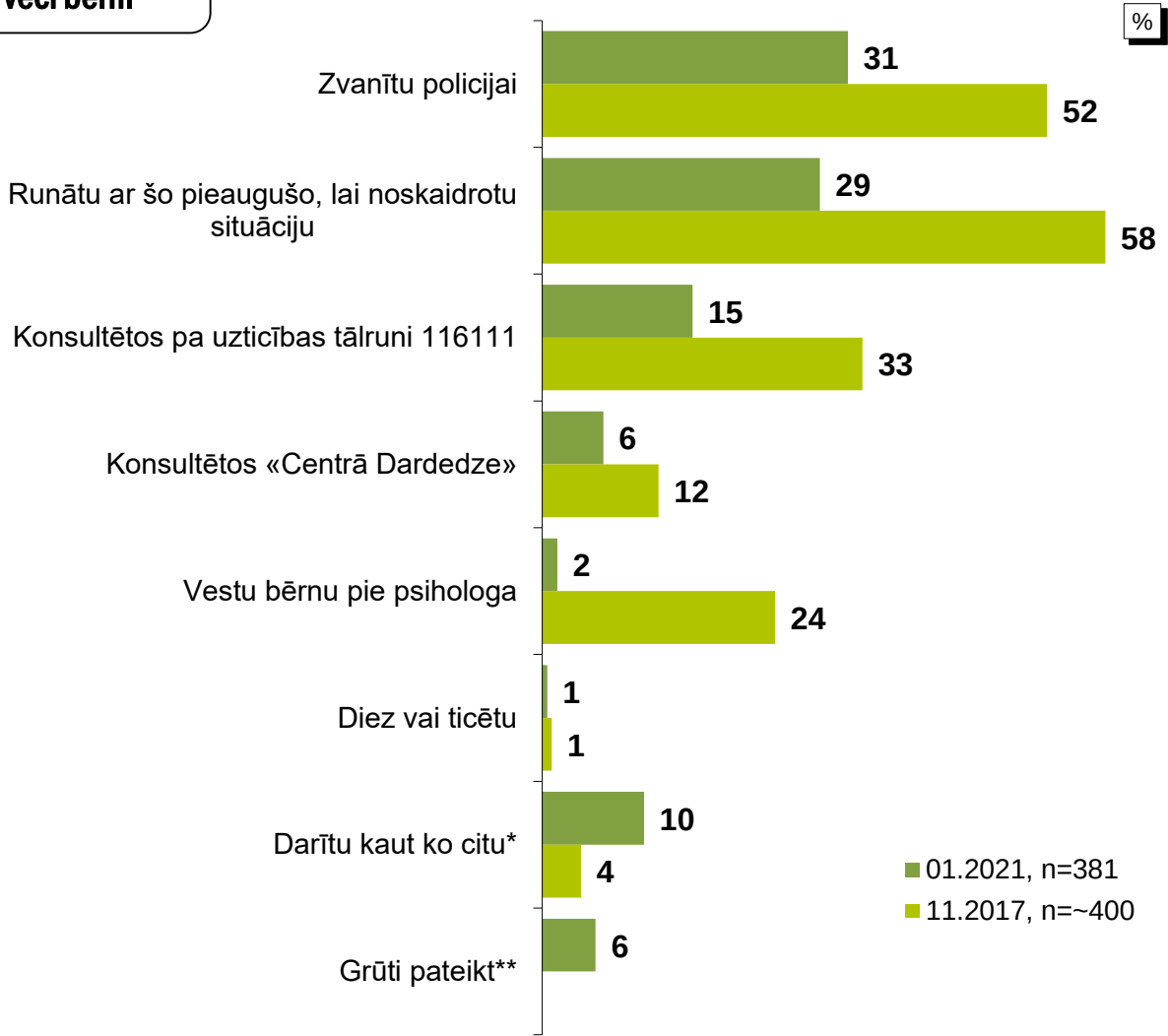

3.6. PIRMĀ RĪCĪBA, BĒRNAM ATZĪSTOT, KA PIEAUGUŠAIS AICINĀJIS AIZTIKT DZIMUMORGĀNUS

«A21. Ko Jūs vispirms darītu, ja Jūsu bērns Jums atklātu, ka kāds pazīstams pieaugušais aicinājis bērnu aiztikt savus dzimumorgānus?»

Vecāki, kuriem ir 5–11 gadus veci bērni

Salīdzinājums ar iepriekšējo gadu datiem

Bāze: respondenti, kuru vecākajam bērnam ir 5–11 gadi, attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

2017. gadā šis bija vairākatbilžu jautājums (% summa > 100)

Atbilžu varianti sakārtoti pēc 2021. gada aptaujas datiem

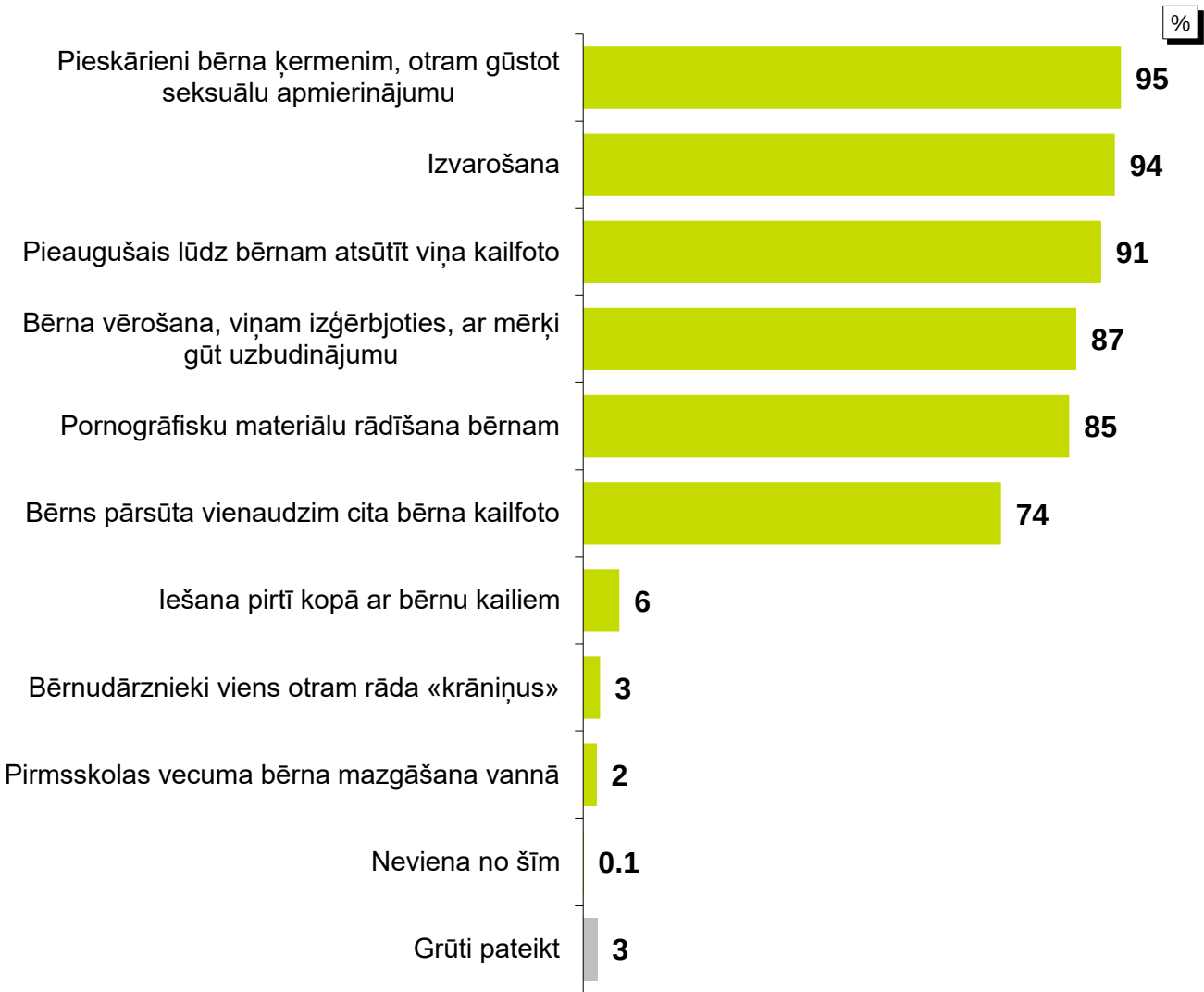
*Atbilžu varianta formulējums aptaujā 2017. gadā — «Cits variants»

**Atbilžu variants «Grūti pateikt» pirmo reizi aptaujā piedāvāts 2021. gadā

Atbilžu variantu «Nedarītu neko» 2021. gadā šīs grupas ietvaros neizvēlējās neviens respondents, bet par 2017. gadu precīzi dati nav zināmi

3.7. DARBĪBAS, KAS UZSKATĀMAS PAR BĒRNU SEKSUĀLU IZMANTOŠANU

«A22. Kuras no šīm darbībām, Jūsuprāt, ir uzskatāmas par bērna seksuālu izmantošanu?»

Bāze: visi respondenti, n=1034
Vairākatbilžu jautājums (% summa > 100)

PIELIKUMS

APTAUJAS ANKETA (1)

Interneta aptauja vecākiem

D0. Vai Jums ir bērni no 0 līdz 17 gadu (ieskaitot) vecumam, kuri dzīvo kopā ar Jums?

Viena atbilde

Jā, viens	1	--- > D1
Jā, vairāki	2	--- > D1ievads
Nē	3	--- > Beigas

D1ievads. Gadījumā, ja Jums ir vairāki bērni vecumā no 0 līdz 17 gadiem, ar kuriem Jūs dzīvojat kopā, tad gan šajā jautājumā, gan tālāk anketā, lūdzu, atbildiet par vecāko no šiem bērniem.

D1. Cik vecs ir Jūsu bērns?

Lūdzu, norādiet pilnus gadus.

Līdz 1 gadam	0
1 gads	1
2 gadi	2
3 gadi	3
4 gadi	4
5 gadi	5
6 gadi	6
7 gadi	7
8 gadi	8
9 gadi	9
10 gadi	10
11 gadi	11
12 gadi	12
13 gadi	13
14 gadi	14
15 gadi	15
16 gadi	16
17 gadi	17

Vispirms dažī jautājumi par Jūsu sarunām ar bērniem.

A1. Vai Jūs ikdienā pārrunājat ar bērnu to, kā viņš jūtas?

Gadījumā, ja Jums ir vairāki bērni vecumā no 0 līdz 17 gadiem, ar kuriem Jūs dzīvojat kopā, lūdzu, atbildiet par vecāko no tiem.

Viena atbilde

Jā, bieži	1
Jā, dažkārt	2
Jā, bet reti	3
Nē	4
Grūti pateikt	8

A2. Iedomājieties situāciju, ka Jūsu bērns atnāk pie Jums un saka, ka kāds viņam nodarījis pāri. Kāda būtu Jūsu pirmā reakcija?

Gadījumā, ja Jums ir vairāki bērni vecumā no 0 līdz 17 gadiem, ar kuriem Jūs dzīvojat kopā, lūdzu, atbildiet par vecāko no tiem.

Iespējamās vairākas atbildes

Pažēlot bērnu	1
Paslavēt bērnu, ka viņš ar jums padalās	2
Paskaidrot bērnam, ka nevajadzētu žēloties un pašam jātiek galā	3
Mēģināt pārliecināties, vai pāridarījums patiešām noticis	4
Vērsties pret pāridarītāju, lai tas vairs neatkārtotos	5
Cita reakcija	6
Lūdzu, īsi to raksturojiet	
.....	
Grūti pateikt	8

Vecāki ar bērniem runā par ļoti dažādām tēmām. Tālāk dažī jautājumi par to, vai un kā ģimenē runājat ar bērniem par ķermeni un seksualitāti.

A3. Vai uzskatāt, ka bērns drīkst atteikties dot buču ģimenes loceklim?

Gadījumā, ja Jums ir vairāki bērni vecumā no 0 līdz 17 gadiem, ar kuriem Jūs dzīvojat kopā, lūdzu, atbildiet par vecāko no tiem.

Viena atbilde

Drīkst, bez jebkādiem paskaidrojumiem	1
Drīkst, ja bērns spēj paskaidrot iemeslu	2
Nedrīkst	3
Grūti pateikt	8

A4. Kā Jūs sarunās ar bērniem saucat vīriešu un sievietes dzimumorgānus?

Var būt vairākas atbildes

Sieviešu dzimumorgānus saucam par	1
Vīriešu dzimumorgānus saucam par	2
Nezinu, mēs par to nerunājam	8

A5. Vai bērnus vajadzētu izglītēt par riskiem attiecībā ar citiem cilvēkiem un interneta vidē?

Viena atbilde

Informācija bērniem drīzāk kaitē, jo dod idejas par riskantu situāciju izmēģināšanu	1
Informācija bērniem drīzāk palīdz, jo palīdz atpazīt riskantas situācijas	2
Grūti pateikt	8

APTAUJAS ANKETA (2)

PROG: uzdot, ja D1 >= 5 (t.i. bērnam ir vismaz 5 gadi)
Tālāk daži jautājumi par to, vai un kā Jūs pārrunājat ar bērniem riskus attiecībā ar citiem cilvēkiem.

PROG: uzdot, ja D1 >= 5 (t.i. bērnam ir vismaz 5 gadi)
A6. Vai Jūs esat runājuši ar saviem bērniem par to, kā izvairīties no seksuāla pāridarījuma?

Viena atbilde

Jā	1	---- > A7
Nē	2	--- > A10
Grūti pateikt	8	----> A10

A7. Kādus tematus Jūs esat pārrunājuši?

Iespējamās vairākas atbildes

Atšķirība starp labu un sliktu seksuālo kontaktu / pieskārieniem	1
Par seksuālām attiecībām un seksualitāti kopumā	2
Uzmanīties saskarsmē ar svešiniekiem	3
Kā un kur griezties pēc palīdzības	4
Citas tēmas Lūdzu, īsi norādiet	5
Nevēlos atbildēt	8

A8. Cik vecs bija Jūsu bērns, kad Jūs ar viņu sākāt runāt par šo tematu?

Viena atbilde

Jaunāks par 5 gadiem	1
5–6 gadi	2
7–8 gadi	3
9–10 gadi	4
11–12 gadi	5
13 gadi un vairāk	6
Grūti pateikt	8

A9. Vai Jums bija viegli vai grūti runāt ar Jūsu bērnu par šo tematu?

Viena atbilde

Ļoti grūti	1
Drīzāk grūti	2
Drīzāk viegli	3
Ļoti viegli	4
Grūti pateikt	8

PROG: uzdot, ja D1 >= 5 (t.i. bērnam ir vismaz 5 gadi)

A10. Vai esat kādreiz runājuši ar bērnu par seksuālu pāridarījumu riskiem internetā?

Viena atbilde

Jā	1	--- > A11
Nē	2	--- > A12
Grūti pateikt	8	--- > A12

A11. Par kādiem riskiem internetā Jūs esat runājuši ar savu bērnu?

Iespējamās vairākas atbildes

Nepazīstami pieaugušie, kas aicina "draudzēties" internetā	1
Nepazīstami bērni, kas aicina "draudzēties" internetā (iespējams, aiz tiem slēpjas pieaugušie)	2
Savu bilžu vai video sūtīšanas riski	3
Riski, demonstrējot seksuālas darbības internetā	4
Iespējami draudi un šantāža ar mērķi izspiest naudu vai intīmus attēlus	5
Seksuāla rakstura sarakste	6
Par visiem minētajiem	7
Citas tēmas/riski Lūdzu, īsi norādiet	8
Grūti pateikt	98

PROG: uzdot, ja D1 >= 5 (t.i. bērnam ir vismaz 5 gadi)

A12. Vai Jūsu bērns ir redzējis pornogrāfiju?

Viena atbilde

Jā, zinu, ka redzējis	1	--- > A13
Pieļauju, ka ir redzējis	2	--- > A14
Nē	3	--- > A14
Nezinu	4	--- > A14

A13. Ko Jūs darījāt, uzzinot, ka bērns ir redzējis/skatījis pornogrāfiju?

Iespējamās vairākas atbildes

Tika veikti tehniski uzlabojumi, lai mazinātu iespējas, ka bērns viņam pieejamajās ierīcēs var piekļūt pornogrāfijai	1
Uz laiku ieviesām aizliegumu viedierīču lietošanai	2
Paskaidroju bērnam, kas ir pornogrāfija un kādus riskus tā rada	3
Meklēju speciālistu padomu	4
Sodīju bērnu	5
Darīju kaut ko citu	6
Nedarīju neko	7
Grūti pateikt	8

A14. Vai Jums ir pieejams pietiekams daudzums informācijas par tēmām, kas būtu jāpārrunā ar bērnu, lai pasargātu viņu no seksuāla rakstura apdraudējumiem?

Viena atbilde

Ir pietiekami plaša informācija	1
Nav pietiekami plaša informācija	2
Grūti pateikt	8

A15. Vai Jūs zināt, kas ir Džimbass drošības programma (www.dzimba.lv)?

Viena atbilde

Jā, mans bērns ir apmeklējis Džimbass nodarbības	1
Jā, esmu dzirdējis/-usi par to	2
Nebiju par to dzirdējis/-usi, bet izpētīšu	3
Nē, un tas neinteresē	4
Grūti pateikt	8

APTAUJAS ANKETA (3)

Bērnu seksuāla izmantošana Latvijā ir izplatītākais vardarbības veids pret bērniem, kas nonāk policijas redzeslokā. Tas ir arī visgrūtāk atklājams vardarbības veids. Tālāk būs daži jautājumi, lai noskaidrotu Jūsu skatījumu par šo tēmu.

A16. Kas, Jūsaprāt, ir nozīmīgākais, kas būtu jādara, lai bērnu seksuāla izmantošana nenotiktu?

Iespējamās vairākas atbildes

Jācinās ar sociālām problēmām – tādām kā atkarības, nabadzība	1
Bērniem skolā jāmača atpazīt nedrošas situācijas un izvairīties no tām	2
Vecākiem vairāk jāskaidro bērniem dažādi riski	3
Aktīvi jāstrādā pie pāridarītāju atklāšanas un sodīšanas	4
Pieaugušajiem jāiedrošina bērnus nebaidīties runāt par piedzīvotiem pāridarījumiem	5
Jāpublisko medijos informāciju par bērnu seksuāliem izmantotājiem	6
Vecākiem jārāda bērnam veselīgu, drošu attiecību piemērs	7
Bērns jāpasargā no sociālajiem tīkliem un seksuāla rakstura informācijas	8
Būtu jādara kaut kas cits	9
Tur neko nevar darīt	10
Grūti pateikt	98

A17. Vai uzskatāt, ka arī Jūsu bērns var kļūt par seksuālas izmantošanas upuri?

Viena atbilde

Noteikti var	1
Drīzāk var	2
Drīzāk nevar	3
Noteikti nevar	4
Grūti pateikt	8

A18. Vai piekristāt, ka seksuālai izmantošanai biežāk tiek pakļauti bērni no nelabvēlīgām ģimenēm?

Viena atbilde

Pilnībā piekristu	1
Drīzāk piekristu	2
Drīzāk nepiekristu	3
Pilnībā nepiekristu	4
Grūti pateikt	8

A19. Kas, pēc Jūsu domām, vairāk apdraud bērnus (biežāk veic dzimumnoziegumus pret bērniem)?

Viena atbilde

Svešinieki	1
Bērnam pazīstami cilvēki	2
Grūti pateikt	8

A20. Vai Jūs zinājāt, ka arī citi bērni var būt seksuāli pāridarītāji?

Viena atbilde

Zināju	1
Nezināju	2
Grūti pateikt	8

A21. Ko Jūs vispirms darītu, ja Jūsu bērns Jums atklātu, ka kāds pazīstams pieaugušais aicinājis bērnu aiztikt savus dzimumorgānus?

Viena atbilde

Diez vai ticētu	1
Runātu ar šo pieaugušo, lai noskaidrotu situāciju	2
Vestu bērnu pie psihologa	3
Zvanītu policijai	4
Konsultētos pa uzticības tālruni 116111	5
Konsultētos "Centrā Dardedze"	6
Darītu kaut ko citu	7
Nedarītu neko	8
Grūti pateikt	98

A22. Kuras no šīm darbībām, Jūsaprāt, ir uzskatāmas par bērna seksuālu izmantošanu?

Iespējamās vairākas atbildes

Izvarošana	1
Pieskārieni bērna ķermenim, otram gūstot seksuālu apmierinājumu	2
Pirmsskolas vecuma bērna mazgāšana vannā	3
Bērna vērošana, viņam izģērbjoties, ar mērķi gūt uzbudinājumu	4
Pornogrāfisku materiālu rādīšana bērnam	5
Iešana pirtī kopā ar bērnu kailiem	6
Pieaugušais lūdz bērnam atsūtīt viņa kailfoto	7
Bērnodārznieki viens otram rāda "krāniņus"	8
Bērns pārsūta vienaudzim cita bērna kailfoto	9
Neviena no šīm	10
Grūti pateikt	98

Paldies par dalību aptaujā!

Ja jums nepieciešams padoms vai psiholoģisks atbalsts saistībā ar izskanējušajiem jautājumiem, aicinām vērsties "Centrā Dardedze" (www.centrsdardedze.lv, tel. 29 556 680), zvanīt uz krīzes tālruni 67 222 922 vai bērnu un pusaudžu uzticības tālruni 11 61 11.

Apģūt plašākas zināšanas par bērnu seksuālas izmantošanas novēršanu vecāki un speciālisti var mācību platformā pasargabernu.lv.

STATISTISKĀS KĻŪDAS NOVĒRTĒŠANAS TABULA

Pētījuma rezultātos vienmēr pastāv zināma *statistiskās kļūdas* varbūtība. Analizējot un interpretējot pētījumā iegūtos rezultātus, to vajadzētu ņemt vērā. Tās atšķirības, kuras iekļaujas statistiskās kļūdas robežās jeb ir mazākas par to, var uzskatīt par *nenozīmīgām*.

PĒTĪJUMA REZULTĀTU STATISTISKĀS KĻŪDAS NOVĒRTĒŠANAS TABULA (ar 95% varbūtību)

Atbilžu sadalījums %	Respondentu skaits (bāze)												
	50	75	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000	1100
1 vai 99	2,8	2,2	1,9	1,4	1,1	1,0	0,9	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6
2 vai 98	3,9	3,2	2,7	1,9	1,6	1,4	1,2	1,1	1,0	1,0	0,9	0,9	0,8
4 vai 96	5,4	4,5	3,8	2,7	2,2	1,9	1,7	1,6	1,5	1,4	1,3	1,2	1,2
6 vai 94	6,6	5,4	4,7	3,3	2,7	2,3	2,0	1,9	1,8	1,7	1,6	1,5	1,4
8 vai 92	7,5	6,1	5,3	3,8	3,1	2,7	2,4	2,2	2,0	1,9	1,8	1,7	1,6
10 vai 90	8,3	6,8	5,9	4,2	3,4	2,9	2,6	2,4	2,2	2,0	2,0	1,9	1,8
12 vai 88	9,0	7,4	6,4	4,5	3,7	3,2	2,9	2,6	2,4	2,3	2,1	2,0	1,9
15 vai 85	9,9	8,0	7,0	5,0	4,0	3,5	3,1	2,9	2,6	2,5	2,3	2,2	2,1
18 vai 82	10,7	8,7	7,5	5,3	4,4	3,8	3,4	3,0	2,9	2,7	2,5	2,4	2,3
20 vai 80	11,1	9,1	7,8	5,5	4,5	3,9	3,5	3,2	3,0	2,8	2,6	2,5	2,4
22 vai 78	11,5	9,4	8,1	5,7	4,7	4,1	3,6	3,3	3,1	2,9	2,7	2,6	2,5
25 vai 75	12,0	9,8	8,5	6,0	4,9	4,2	3,8	3,5	3,2	3,0	2,8	2,7	2,6
28 vai 72	12,5	10,2	8,8	6,2	5,1	4,4	3,9	3,6	3,3	3,1	2,9	2,8	2,7
30 vai 70	12,7	10,4	9,0	6,4	5,2	4,5	4,0	3,7	3,4	3,2	3,0	2,8	2,7
32 vai 68	12,9	10,6	9,1	6,5	5,3	4,6	4,1	3,7	3,5	3,2	3,1	2,9	2,8
35 vai 65	13,2	10,8	9,4	6,6	5,4	4,7	4,2	3,8	3,5	3,3	3,1	3,0	2,8
40 vai 60	13,6	11,1	9,6	6,8	5,5	4,8	4,3	3,9	3,6	3,4	3,2	3,0	2,9
45 vai 55	13,8	11,3	9,8	6,9	5,6	4,9	4,4	4,0	3,7	3,5	3,3	3,1	2,9
50 vai 50	13,9	11,3	9,8	6,9	5,7	4,9	4,4	4,0	3,7	3,5	3,3	3,1	3,0

Lai noteiktu statistisko mērījuma kļūdu, ir jāzina respondentu skaits attiecīgajā grupā un rezultāts procentos, izmantojot šos lielumus, tabulas attiecīgajā iedaļā var atrast statistiskās mērījuma kļūdas robežas +/- procentos ar 95% varbūtību.

Piemēram, ja pētījuma rezultātā no visiem aptaujātajiem bērnu vecākiem (respondentu skaits n=1034) tiek iegūta mērķa grupa 20,0%, kas pauž apstiprinošu attieksmi pret spriedumu vai izteikumu «X», tad ar 95% varbūtību var teikt, ka statistiskā mērījuma kļūda šeit ir +/- 2,5 procentpunktu robežās. No tā izriet, ka mērķa grupa, kura identificē sevi ar spriedumu vai izteikumu «X» ar 95% varbūtību, ir robežās no 17,5% līdz 22,5%.

Darba grupa: Arnis Kaktiņš, Atis Putniņš, Līga Savicka,
Ingeborga Daila Zīriņa, Mārtiņš Krontāls
Par lauka darba norisi atbildīgā: Linda Mežsarga
Datu masīvu veidoja: Saiva Brežinska

SKDS

tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centrs
Baznīcas iela 32-2, Rīga, Latvija, LV-1010
Tālr.: +371 67 312 876, e-pasts: skds@skds.lv
www.skds.lv